

Over dit jaarverslag

Leeswijzer

Welkom op het online jaarverslag van NCDO

Voor het eerst in onze geschiedenis presenteren wij het jaarverslag uitsluitend online. Daarmee maken wij het u als lezer gemakkelijker om snel die onderwerpen te vinden die u speciaal interesseren. Natuurlijk, u kunt het verslag nog steeds van begin tot eind lezen. Maar wie op zoek is naar een speciaal thema, kan dat door de opzet van dit jaarverslag snel en doeltreffend vinden.

Het jaarverslag is als volgt opgebouwd. Op de pagina NCDO en de wereld beschrijft directeur Frans van den Boom de nieuwe rol en positie van NCDO in het licht van de snel veranderende relaties in de wereld. De wereldwijde crises rond voedsel, schone lucht en energie treffen immers alle wereldburgers. We zoeken daarom samen naar oplossingen voor mondiale problemen.

De pagina NCDO in 2011 beschrijft de missie van NCDO en de manier waarop we die missie uitvoeren. Onze missie strekt zich uit over vier 'domeinen' van mondiaal burgerschap en internationale samenwerking: Kennis over Mondiaal Burgerschap, Verbreding en verdieping van het debat over mondiale vraagstukken, Mondiaal burgerschap in het onderwijs en bij jeugd & jongeren en Interventiemethoden, effect en evaluatie. NCDO wil op deze vier domeinen hoogwaardige resultaten bieden tegen redelijke en inzichtelijke kosten. Op deze pagina leest u op welke manier we dat doen en met welke middelen en mensen.

De pagina Resultaten biedt u als lezer de mogelijkheid om snel heel specifieke gegevens te vinden over wat NCDO in 2011 heeft gedaan. Eerst beschrijven we op elk van onze vier domeinen de in 2011 gerealiseerde outcome (het effect), output (wat hebben we in 2011 gerealiseerd) en input (wat besteedden we aan tijd en middelen). Vervolgens vindt u hier een overzicht van de stand van zaken op elk van onze 28 hoofdactiviteiten. Hier ziet u per activiteit (zoals 'Mondiaal Burgerschap op school', of 'Training Journalistiek Talent') de input (hoeveel tijd en middelen was er in 2011 beschikbaar en wat hebben we daarvan besteed), de output (bijvoorbeeld: het aantal studies of bijeenkomsten), de bijdrage die deze activiteit heeft geleverd aan de outcome (het effect) en de geleerde lessen en best practices.

Een handige matrix legt de verbinding tussen domeinen en activiteiten. Dus wie graag wil weten wat er op het domein Mondiaal Burgerschap in het onderwijs is gedaan op het gebied van kennisoverdracht, kan dat in deze matrix snel vinden. De kleuren van de blokjes staan symbool voor de soorten activiteiten. Tenslotte vindt u in dit online jaarverslag de financiële verantwoording over 2011 en een vooruitblik naar 2012.

Wij wensen u veel leesplezier!

2011 in beeld

Van eigen activiteiten zoals de Masterclass Politiek en de Worldconnectors tot de grote mondiale thema's.

Bekijk 2011 in beeld (<http://jaarverslag.ncdo.nl/2011-foto-overzicht/>)

De Wereld en NCDO

In de context

Resultaten van ontwikkelingssamenwerking: armoedebestrijding

Het afgelopen decennium concentreerde de internationale samenwerkingsagenda zich, mede vanwege de Millenniumverklaring en de daarop gebaseerde Millennium Development Goals, op armoedebestrijding. Dit heeft op vele fronten zijn effecten gehad. De deelname aan onderwijs in arme landen is sterk gestegen, kindersterfte is drastisch afgenomen, pokken en polio zijn (bijna) uitgeroeid, mazelen en malaria zijn sterk teruggedrongen, vooral dankzij ontwikkelingshulp. Dit laat onverlet dat er nog ongelooflijk veel gedaan moet worden: 800 miljoen tot 1 miljard mensen zijn ondervoed, waarvan ongeveer een half miljard keuterboertjes; 1,2 miljard kinderen lopen risico omdat ze opgroeien in een sterk urbaniserende omgeving (het nieuwe stadsproletariaat); tientallen miljoenen mensen hebben geen toegang tot antiretrovirale medicijnen en andere geneesmiddelen en vaccins; jaarlijks sterven meer dan 350.000 vrouwen ten gevolge van complicaties tijdens de zwangerschap en bevalling; 99 procent van hen woont in ontwikkelingslanden en daarbinnen vooral sub Sahara Afrika.

NCDO zal in de komende jaren het Nederlandse publiek blijven informeren over de effectiviteit en efficiëntie van ontwikkelingssamenwerking.

Van ontwikkelingssamenwerking naar internationale samenwerking

Tegelijkertijd wordt het besef steeds groter dat de armoedebestrijdingsagenda ingebed moet worden in een bredere internationale agenda, die zal – moeten – gaan over een eerlijke verdeling van de welvaart, over duurzame sociale en economische ontwikkeling en bescherming van het leefmilieu. Het gaat om een agenda rondom ‘nieuwe schaarsten’ en mondiaal publieke goederen. Schaarsten op het gebied van onder meer voedsel, grondstoffen en energie. Toegang tot mondiaal publieke goederen als vrede en veiligheid, schone lucht, bescherming van de zeeën en de biodiversiteit, financiële stabiliteit, gezondheid en kennis. Kortom, een lange termijn agenda die zich bekommert om ónze kwaliteit van leven en die van toekomstige generaties. Steeds vaker wordt dan ook gesproken over de noodzaak van het formuleren van Sustainable Development Goals.

NCDO zal deze mondiale ontwikkelingen op de voet volgen en in Nederland een actieve rol spelen bij het stimuleren van de discussie en de beleidsvorming. Daarnaast zal zij een actieve rol spelen bij het communiceren over deze nieuwe verbrede agenda en andere partijen betrekken bij de vormgeving ervan.

Hervormingen noodzakelijk

Het uitvoeren van deze nieuwe agenda voor mondiale ontwikkeling vergt een enorme, gemeenschappelijke krachtsinspanning van overheden, bedrijfsleven, wetenschap en technologie, maatschappelijke organisaties en burgers.

Maar het is ook een agenda die vele kansen biedt voor innovatie en economische, ecologische en sociale groei wereldwijd. Voor de uitvoering van deze agenda zijn drie acties vereist:

- onderzoeken welke nieuwe financiële instrumenten ingezet kunnen worden om uitvoering te geven aan deze agenda;
- kritisch kijken of de handelsketens en productieketens zo ingericht kunnen worden dat recht wordt gedaan aan redelijke en duurzame ontwikkeling en verdeling;
- coherentie van beleid realiseren, zodat voorkomen wordt dat de effecten van de ene interventie teniet worden gedaan door de effecten van andere beleidsmaatregelen.

NCDO zal onder andere door eigen onderzoek en het organiseren van expert meetings aan het realiseren van deze voorwaarden bijdragen.

Van draagvlak naar participatie

Stond bij de ontwikkelingssamenwerking het creëren en versterken van draagvlak ervoor onder de Nederlandse bevolking centraal, bij de uitvoering van deze bredere agenda komt de vraag centraal te staan op welke wijze burgers zelf bij kunnen dragen aan de noodzakelijke verandering. De verschuiving van draagvlak naar participatie betekent het aanmoedigen, uitdagen en stimuleren van mensen om na te denken en zich een mening te vormen over armoede-, verdelings- en duurzaamheidsvraagstukken. Maar ook mensen aansporen zich te engageren en te participeren. Het gaat dan niet langer om het creëren van draagvlak hier voor ontwikkelingssamenwerking daar, want we zijn allemaal deelnemer geworden in een geglobaliseerde wereld. Om dit mondiaal burgerschap vorm te kunnen geven, is informatie nodig over hoe mondiale ontwikkelingen ons eigen leven raken.

NCDO biedt daarom kennis en handelingsperspectief.

Steun in economische moeilijke tijden

Uit diverse onderzoeken, waaronder die van NCDO zelf, blijkt dat het draagvlak voor ontwikkelingssamenwerking aan het afnemen is. Toch steunt een meerderheid van de Nederlandse bevolking de doelen van ontwikkelingssamenwerking. Wel zijn er twijfels over de effectiviteit van de hulp en of het geven van geld ook echt de oplossing is. Bovendien blijkt uit diverse peilingen dat internationale beleidsthema's favoriete bezuinigingsposten zijn bij de Nederlandse burger. Met defensie en Europa staat ontwikkelingssamenwerking op dit moment bovenaan de bezuinigingslijstjes. De twijfel over ontwikkelingssamenwerking heeft zich geuit in een heftig maatschappelijk debat, dat onder meer gevoerd werd en wordt in de talkshows, op de opiniepagina's en op de reactiepagina's van websites. NCDO biedt een podium voor een geïnformeerd debat over nut en noodzaak van ontwikkelingssamenwerking, neemt ook deel aan dat debat en onderbouwt het met feitelijke informatie, zodat de kwaliteit van het debat toeneemt.

In tijden van twijfel over de vervulling van onze internationale verantwoordelijkheid is het niet gemakkelijk om het besef levend te houden dat investeren in duurzame mondiale ontwikkeling onontkoombaar en in ieders belang is. En dat dit het meest effectief is als het mondiaal goed afgestemd wordt. Dat is waar NCDO voor staat.

Dr. Frans van den Boom
Directeur / Bestuurder

NCDO in 2011

Visie en opdracht

NCDO werkt aan een duurzame en rechtvaardige wereld, vanuit het inzicht dat Nederland onlosmakelijk is verbonden met de rest van de wereld. NCDO deelt kennis, verbindt initiatieven, jaagt aan en stimuleert mondiaal burgerschap in Nederland. NCDO voert daartoe onderzoek uit en geeft trainingen. NCDO stimuleert de meningsvorming over mondiale thema's door publicaties te verzorgen en de discussie over deze thema's op gang te brengen. Kernwaarde van NCDO is de fundamentele gelijkwaardigheid van mensen.

Visie

'On ne developpe pas, on se developpe' aldus Joseph-Ki Zerbo, schrijver en politicus uit Burkina Faso. Ook de eerste voorzitter van NCDO Prins Claus dacht er zo over: bij de

ontwikkeling van andere landen moet centraal staan het ontwikkelen en versterken van de eigen capaciteiten, en het bevorderen van de zelfredzaamheid. Of dat nu betrekking had op bestuur en beleid, maatschappelijke instituties, gezondheidszorg en educatie, stimuleren van sociale en economische ontwikkeling. Het ging niet om het overnemen van verantwoordelijkheden, maar om het creëren van voorwaarden waaronder mensen hun verantwoordelijkheid kunnen nemen. Het benadrukken van de eigen verantwoordelijkheid betekende niet dat rijke landen geen verantwoordelijkheid meer hadden of hebben. Het gaat veeleer om een gedeelde verantwoordelijkheid en een gedeeld belang, waar het principe van wederkerigheid centraal staat.

Dit uitgangspunt voor de ontwikkelingssamenwerking geldt onverminderd voor een agenda waar internationale samenwerking centraal staat. De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid bepleitte enkele jaren geleden al dat we ons veel meer zouden richten op wereldvraagstukken als voedselzekerheid, milieu en de uitputting van de aarde. In plaats van op ontwikkelingssamenwerking, zouden we ons moeten richten op internationale samenwerking op voet van gelijkheid en met gedeelde belangen. We noemen dat ook wel: goed mondiaal burgerschap.

Aan de wieg van verandering naar een duurzame en rechtvaardige samenleving staan actieve, betrokken burgers die hun verantwoordelijkheid nemen, mondiale burgers. Daarom ontwikkelt, levert en verspreidt NCDO kennis die burgers nodig hebben om mondiaal burger te worden. En daarom stimuleert NCDO initiatieven van burgers om hun mondiale verantwoordelijkheid te nemen – en biedt zij perspectief op verandering. Want mondiaal burger zijn – dat kan iedereen.

Opdracht

NCDO heeft voor de periode 2011 – 2014 een opdracht gekregen van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Die opdracht strekt zich uit over vier ‘domeinen’ van mondiaal burgerschap en internationale samenwerking:

- *Kennis over Mondiaal Burgerschap*
NCDO stimuleert professionals kennis over mondiaal burgerschap en mondiale vraagstukken te gebruiken in hun werkpraktijk en die kennis met elkaar te delen.
- *Verbreding en verdieping van het debat over mondiale vraagstukken*
NCDO betreft nieuwe doelgroepen in het debat over mondiale vraagstukken en zorgt voor verdere verdieping van bestaande kennis.
- *Mondiaal burgerschap in het onderwijs en bij jeugd & jongeren*
NCDO werkt samen met scholen, met jongerenorganisaties en met bedrijven om te bewerkstelligen dat mondiaal burgerschap een vaste plaats krijgt in de schoollessen, in activiteiten voor jongeren in hun vrije tijd en in werkzaamheden van jonge professionals.
- *Interventiemethoden, effect en evaluatie*
NCDO ondersteunt professionals met kennis en trainingen betreffende effectiviteit van interventies en interventiemethoden op het gebied van mondiaal burgerschap.

Strategische keuzes

NCDO heeft voor de nieuwe beleidsperiode van 2011 tot en met 2014 de volgende strategische keuzes gemaakt.

Verbreding van de doelgroep NCDO richt zich niet alleen op mensen voor wie we-reldbürgerschap een vanzelfsprekend begrip is. We richten ons juist ook op de ‘gewone’ Nederlander die greep probeert te houden op wat er in zijn of haar omgeving gebeurt. Het gesprek over mondiale vraagstukken vindt niet alleen plaats in

debatcentra en in de kantoren van ontwikkelingsorganisaties en overheden. Het gesprek wordt ook gevoerd op scholen, in bedrijf- en sportkantines, in studentenhuizen en in de media. NCDO brengt internationale samenwerking naar de (online) leefomgeving van Nederlanders. Zij slaat de brug tussen het gesprek onder experts en het gesprek 'op straat'.

Cross-sectorale samenwerking NCDO heeft in 2011 ingezet op systematische en effectieve samenwerking met maatschappelijke organisaties, overheid en bedrijfsleven om uitdagingen voor duurzame ontwikkeling te adresseren. NCDO streeft hierbij naar integratieve partnerships op strategisch niveau, waarbij de betrokken organisaties hun doelen met elkaar oplijnen en hun kernactiviteiten en -competenties aanwenden ten gunste van gezamenlijke projecten die binnen deze partnerships worden ondernomen.

Communicatie NCDO wil mondialiseringsvraagstukken laten aansluiten bij de interesses van verschillende doelgroepen. Die interesses kunnen inhoudelijk fors verschillen: sommige groepen zijn geïnteresseerd in de bijdrage van het bedrijfsleven aan ontwikkeling, andere in internationale politieke en economische vraagstukken als handelsbarrières en klimaatverdragen. Interesses verschillen ook in de voorkeur voor communicatievormen: de ene doelgroep houdt van lang debatteren en persoonlijke interactie, de andere groep verwerkt vrijwel alleen informatie die haar bereikt via sociale media. Sommige mensen bereikt men het best via intermediairs, anderen waarderen de persoonlijke interactie. NCDO zet in op interactieve communicatie die ontvangergericht is en gebruikt, vooral als het gaat om het bereiken van jongeren, ook sociale media.

Innovatie en flexibiliteit De snelle ontwikkelingen in het denken over internationale samenwerking en de betrokkenheid van diverse partijen -overheden, bedrijfsleven, wetenschap en maatschappelijke organisaties- bij duurzame ontwikkeling, zetten NCDO er toe aan dat zij innoveert en inspeelt op nieuwe ontwikkelingen en nieuwe behoeften. Daarom ontwikkelt NCDO een radarfunctie om ontwikkelingen en trends op lokaal en mondiaal niveau op te vangen en daar op een vernieuwende wijze mee om te gaan. Ze maakt nieuwe verbindingen, faciliteert nieuwe platforms draagt nieuwe oplossingen aan.

Themakeuze NCDO heeft in 2011 twee thema's over mondiale vraagstukken op de voorgrond gesteld: Voedselzekerheid en Groene Economie. Beide thema's sluiten in hoge mate aan bij de discussies over de nieuwe schaarsten en mondiale publieke goederen. NCDO heeft over beide thema's een kennisdossier uitgebracht en diverse activiteiten ontwikkeld.

Voedselzekerheid staat nationaal en internationaal hoog op de agenda. Het is immers millenniumdoel nummer 1 dat in 2015 honger en armoede in de wereld sterk zijn teruggebracht. De keuze voor dit thema is dus bepaald door zowel de urgentie als de actualiteit. NCDO is intensief betrokken bij de FoodFirst coalitie, waarin zij samenwerkt met het ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie, het ministerie van Buitenlandse Zaken, Socires, de Rabo Foundation, de Floriade en de provincie Limburg.

Groene economie is een belangrijk thema van de internationale Rio+20 bijeenkomst die in juni 2012 zal plaatsvinden. NCDO draagt bij aan de Nederlandse voorbereidingen van deze topbijeenkomst binnen het Nationaal Platform Rio+20. Mede daarom heeft dit thema een bijzondere plaats gekregen in het programma van NCDO. Ook groene economie blijft centraal thema in 2012.

Corporate communicatie De externe communicatie was er in 2011 voor een belangrijk deel op gericht de nieuwe opdracht en de nieuwe rol van NCDO goed over

het voetlicht te brengen. Zowel binnen als buiten de sector bestond behoefte aan verduidelijking van die nieuwe opdracht en rol. De belangrijkste pijlers in onze communicatie in 2011 waren dan ook de positionering van NCDO en het professionaliseren van public affairs. Door middel van nieuwsbrieven en publicaties (onder andere over mondiaal burgerschap) en door intensief contact en samenwerking met partners en klanten heeft NCDO haar nieuwe missie helder en duidelijk neergezet.

Ook bij de voorbereiding van de viering van het 40-jarige bestaan van NCDO is de positionering een belangrijk uitgangspunt geweest. Als centraal thema is gekozen voor 'mondiaal burgerschap', belicht vanuit (inter)nationaal en lokaal perspectief. Daartoe is gezocht naar toonaangevende internationale en nationale sprekers in het burgerschapsdebat. Bovendien is een battle georganiseerd voor young professionals die rond het thema voedselzekerheid konden laten zien welke concrete activiteiten Nederlanders kunnen ondernemen voor een meer rechtvaardige en duurzame wereld. De lustrumviering heeft op 4 februari 2012 plaatsgevonden; de (spannende) finale van de battle op 1 maart 2012.

NCDO haalde met haar producten en activiteiten in 2011 regelmatig de regionale en landelijke media. Zo was er aandacht voor de resultaten van onderzoeken van NCDO, zoals de IS Barometer 2011 en de spoedpeiling over het geefgedrag aan de Hoorn van Afrika. Het platform MyWorld.nl voor particuliere initiatieven van NCDO, Partos, Wilde Ganzen en anderen kreeg een enthousiast onthaal in de media. Ook de lancering van het nieuwe media platform OneWorld (samenwerking tussen NCDO en Global Village Media) werd positief ontvangen (zie hieronder).

Samenwerking met Global Village Media In september 2011 hebben de besturen van NCDO en Global Village Media (GVM) besloten de bladformules en websites van IS (NCDO) en onzeWereld/OneWorld (GVM) samen te voegen. NCDO heeft zowel de daarbij behorende activiteiten als het personeel overgenomen van GVM. Aan de beslissing om de krachten te bundelen lag de overweging ten grondslag, dat IS en onzeWereld/OneWorld zich met een vergelijkbare missie op een zelfde doelgroep richten. Het past geheel in het streven van NCDO om te verbinden, naar synergie te zoeken en weg te blijven van versnippering.

De ambitie van het samenwerkingsverband is een nieuw mediaplatform te maken (blad, websites en events) over mondiaal burgerschap en internationale samenwerking. Het nieuwe platform moet oude tegenstellingen overstijgen, zoals die tussen ngo's en bedrijven, tussen organisaties op het terrein van OS en organisaties op het terrein van mensenrechten en duurzaamheid, tussen eigenbelang en morele drijfveren, tussen het Westen en het Zuiden, en liefst ook tussen de 'winnaars' van globalisering en de 'verliezers'. Het platform zal de thematiek verbreden van ontwikkelingshulp tot mondiale issues (mondiaal publieke goederen) zowel vanuit de verwachting dat het nieuwe groepen zal aanspreken als vanuit de overtuiging dat onze toekomst alleen maar een mondiale toekomst kan zijn.

Middelen

Administratieve organisatie

Om de maatregelen van het verbeterplan goed te verankeren, zijn de financiële en administratieve procedures als 'smeerolie' van de organisatie opnieuw gedefinieerd en beschreven. Zo hebben we bij voorbeeld een BTW-administratie en opbrengstenadministratie ingericht. Eind 2011 zijn we begonnen met de herinrichting van de inkooporganisatie met als doel de inkoop efficiënter te laten verlopen. Maatregelen hiervoor zijn onder anderen:

- het werken met preferred suppliers met het oog op prijs- en kwaliteitsvoordelen;
- standaardiseren van processen en concentreren van administratieve procedures;
- aanscherpen van de interne controle op het inkoopproces.

Budgetbeheer en efficiency

In 2011 heeft zowel het management van de tijdbesteding als het budgetbeheer een nieuwe impuls gekregen. Vanaf oktober 2011 controleren managers iedere eerste week van de maand voor hun afdeling en activiteit de kosten en de geregistreerde uren op juistheid en volledigheid. In dezelfde week registreren de projectleiders van hun afdeling via een web-formulier de outputs van de vorige maand. In de tweede week wordt de financiële en urenadministratie van de vorige maand gesloten. De gegevens worden vervolgens naar Bizscore geëxporteerd voor rapportage en analyse op effectiviteit en efficiency. De discipline in de urenregistraties is eind 2011 dan ook sterk verbeterd.

ICT

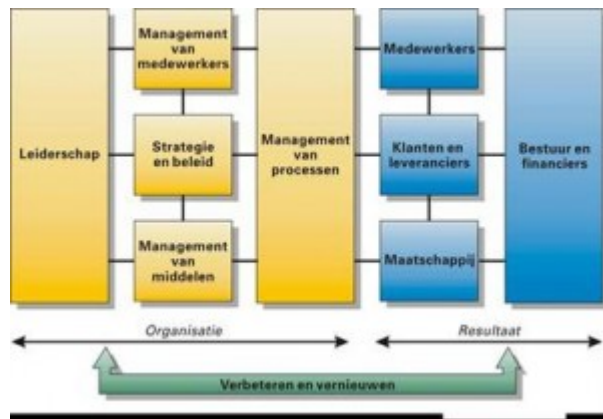
In 2011 heeft NCDO besloten een nieuwe ICT-strategie te ontwikkelen om innovatief te kunnen opereren en communiceren. De ICT-omgeving wordt omgebouwd naar een flexibele en geïntegreerde omgeving. 2011 is daarom gebruikt om een visie te ontwikkelen op een samenhangende online aanwezigheid van NCDO, die de organisatie in staat stelt haar nieuwe rol op efficiënte en effectieve wijze ten uitvoer te brengen. In deze online strategie worden de verschillende systemen online met elkaar verbonden, om zo te komen tot beter beheer en eenduidige, klantgerichte communicatie. De systemen zijn gericht op de toepassing van open source. De werkplekken van trainers/consultants zijn geschikt gemaakt voor flexibel werken door ze uit te rusten met laptops met docking stations. Ook worden de websites en webservices aan elkaar en de backoffice gekoppeld. In 2012 zal deze strategie verder gefaseerd worden uitgevoerd. De volgende stap is het ontwikkelen van het customer relations management systeem, zodat NCDO haar relaties optimaal kan betrekken.

Processen

NCDO heeft eind 2010 ISO 9000 losgelaten en gekozen voor het INK model als kwaliteitsmanagement systeem voor de organisatie. Het INK model biedt in vergelijking met ISO 9000 meer mogelijkheden voor een gebalanceerde ontwikkeling van de organisatie. Het INK model helpt NCDO om de overgang naar een hoogwaardig en vraaggericht kenniscentrum te maken.

Het INK-model kent twee invalshoeken. De rationele invalshoek heeft tien aandachtsgebieden en de Plan-Do-Check-Act-cyclus. De meer emotionele invalshoek kent de zogenaamde IMWR-cirkel – inspireren – mobiliseren – waarderen – reflecteren. In deze cirkel ligt de nadruk op de mensgerichte en sociaal-culturele aspecten in een organisatie. NCDO heeft op basis van het INK model in 2011 een aantal verbeteringen doorgevoerd die in dit hoofdstuk nader worden toegelicht.

Plan-do-check-act cyclus

(<http://ncdo.honne.nl/assets>)

/INK_model.jpg)

INK positiebepaling

In maart 2011 voerden directie en staf van NCDO een INK-positiebepaling uit om de stand van zaken op de verschillende organisatiegebieden binnen NCDO in kaart te brengen.

Deze positiebepaling gaf twee resultaten.

Aan de ene kant kunnen we trots zijn op de samenwerking tussen de afdelingen en de ruimte die professionals krijgen om hun werk te doen. Aan de andere kant moeten we ons bezinnen op de gebrekkig verlopende plan-do-check-act cyclus die zich (vaak) beperkt tot plan en do. Ook de achterblijvende administratieve organisatie was een punt van zorg.

Naar aanleiding van de positiebepaling is een verbeterplan opgesteld. Hierin staan maatregelen om de primaire, besturende en ondersteunende processen te professionaliseren en te verankeren in de organisatie. Het doel is voortdurend te kunnen monitoren wat de bijdragen van activiteiten zijn aan de outcome-doelen.

Kwaliteitshandboek

Om te beginnen zijn de beleidscyclus en P&C-cyclus opnieuw in kaart gebracht, met uitgangspunten en eisen voor inhoudelijk en financieel beleid. Daarna zijn de processen voor planning en control (bedrijfsvoering) en de inhoudelijke planning, monitoring en evaluatie (PME) geïntegreerd beschreven in het Handboek P&C/PME. Dit handboek is in het najaar op intranet gepubliceerd. De rapportage- en verantwoordingsstructuur is aanmerkelijk aangescherpt, in de vorm van managementrapportages (per kwartaal) en bestuurlijke verantwoordingsrapportages (in voor- en najaar). Het handboek bevat ook checklists en formats voor planning, monitoring, evaluatie en rapportage, zowel op organisatie- als op projectniveau.

Online performance management

In november 2011 is de online performance management tool Bizscore in gebruik genomen. Bizscore laat online zien hoeveel tijd en geld de organisatie besteedt aan activiteiten en projecten en wat de resultaten zijn in vergelijking met de norm. Bizscore is een belangrijk instrument om tijdig bij te kunnen sturen (check en act). Medewerkers gebruiken het om hun eigen projecten te monitoren en bij te sturen; directie en management hebben met Bizscore gereedschap in handen om de beleidsresultaten op de domeinen te beheersen en te sturen. Ook biedt Bizscore de mogelijkheid efficiënter te rapporteren aan Bestuur, Raad van Toezicht en Ministerie van Buitenlandse Zaken.

PME team en tools

Zoals gezegd moet kennis op het gebied van plannen, monitoren en evalueren van projecten beter ingebed raken in de organisatie. Daartoe is een aantal maatregelen getroffen. Een PME team, bestaande uit een of twee NCDO medewerkers per cluster, is

voortaan aanspreekpunt voor de directe collega's. Medewerkers kunnen terecht bij deze PME-ers met hun vragen op projectniveau. De PME-ers worden voortdurend getraind en ondersteund in de ins en outs van PME en de verschillende tools door de stafmedewerkers evaluatie en kwaliteit. In 2011 is ook een aantal PME-tools ingevoerd voor evaluatie van projecten. Een goed voorbeeld is de veelgebruikte online vragenlijst die deelnemers van trainingstrajecten en bezoekers van evenementen bevraagt op hun ervaringen.

NCDO richt zich echter ook op meer kwalitatieve methoden om resultaten in kaart te brengen. Daarvoor gebruiken we focusgroepen, klankbordgroepen en interviews. Het PME team komt ieder kwartaal bij elkaar om lessen en best practices vanuit de verschillende clusters met elkaar te delen.

Medewerkers

Reorganisatie en uitstroom

NCDO heeft haar organisatie in 2011 volledig ingericht op haar nieuwe rol en taakstelling. Daarvoor was een ingrijpende reorganisatie nodig, inclusief een nieuw functiehuis. Van vrijwel alle medewerkers werd de oude functie opgeheven. Zij moesten solliciteren naar een nieuwe functie in de nieuwe organisatie. In totaal zijn door de reorganisatie 29 medewerkers met een vaste arbeidsovereenkomst boventallig geworden.

Werving en selectie

Na toekenning van de definitieve subsidiebeschikking van het Ministerie van Buitenlandse Zaken in juni 2011, is begonnen met de externe werving- en selectieprocedures. NCDO heeft 14 nieuwe medewerkers geworven op de nieuwe (senior) functies van onderzoeker, trainer-adviseur en programmamaker. Met de komst van deze medewerkers heeft NCDO al in de laatste vier maanden van 2011 met een volledige bezetting kunnen werken. Vanuit activiteitengelden heeft NCDO in 2011 nog 5 extra medewerkers kunnen werven op tijdelijke 'bovenformatieve' plaatsen. Vijf medewerkers van Global Village Media stroomden na de fusie in bij NCDO; twee als redacteur bij het nieuwe mediaplatform OneWorld en drie op marketing & sales functies.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim binnen NCDO bedroeg in 2011 gemiddeld 4,55%. Dit is een daling van 1,4% ten opzichte van 2010 (5,95%). Deze daling is met name het gevolg van het terugdringen van het langdurig ziekteverzuim (> 42 werkdagen) van 4,0% naar 2,1%. NCDO is erin geslaagd in 2011 een aantal langdurig zieke medewerkers te re-integreren in (aangepaste) functies binnen en buiten NCDO. De verzuimfrequentie is ongeveer gelijk gebleven, maar is met 1,77 verzuimmeldingen per medewerker per jaar relatief hoog.

Jaar	Verzuimpercentage	Meldingsfrequentie
2010	5,95%	1,79
2011	4,55%	1,77

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=37)

Kennisdeling

In 2011 zijn twee 'spiritdagen' georganiseerd voor de medewerkers van NCDO. Deze dagen stonden in het teken van de nieuwe rol en taken van NCDO. Daarnaast verzorgden medewerkers en externen 'Lunch & Leren' bijeenkomsten om nieuwe inzichten te delen over een bepaald thema of product, zoals partnerschappen, de

begrotingsanalyse van BZ en VoiceOver.

Opleiding en training

In het najaar hebben alle leidinggevendenden resultaatafspraken gemaakt met de medewerkers. Tijdens deze planningsgesprekken zijn ook de individuele –en collectieve scholingsbehoeften in kaart gebracht. NCDO heeft ruim € 55.000 geïnvesteerd in deskundigheidsbevordering van medewerkers ten behoeve van een goede functievervulling.

Maatschappij

Van aanbodgericht naar vraaggericht

NCDO heeft in 2011 ingezet op de ontwikkeling van een aanbodgerichte naar een vraaggerichte organisatie. NCDO wil hoogwaardige diensten en (kennis)producten leveren waar behoefte aan is. Deze behoeftepeilingen gebeuren ex ante en ex post. Zo werden alle trainingen opgezet in co-creatie met de deelnemers, werd een aantal surveys uitgezet mede op verzoek van derde partijen en wordt ieder jaar beoordeeld wat de behoefte is bij docenten die de lesmethode samsam gebruiken. Ex post wordt onder meer feed back gevraagd op inhoud en wordt tevredenheid gemeten bij deelnemers aan activiteiten van NCDO. In 2011 is de klanttevredenheid standaard opgenomen in evaluaties van trainingen en bijeenkomsten. In 2012 wordt ook onderzocht hoe klanten van onder meer de website de kwaliteit en bruikbaarheid waarderen. Zo kan NCDO haar producten en diensten waar nodig aanpassen.

Ontwikkelen en faciliteren van netwerken

NCDO is ook 'verbinder'. NCDO faciliteert netwerken. NCDO wil, samen met haar partners, mensen en organisaties bij elkaar brengen rond het thema mondiaal burgerschap. Daarom heeft NCDO in 2011 veel aandacht besteed aan netwerken van opinieleiders en beleidsmakers, zoals Round Table of Worldconnectors, het Earth Charter Platform in Nederland en het Nationaal Platform Rio+20. De behoefte aan online platforms op het gebied van mondiale vraagstukken bleek wel uit de zeer positieve belangstelling voor het nieuwe platform voor particuliere initiatieven MyWorld en de vernieuwde OneWorld site. NCDO organiseerde ook 'live' bijeenkomsten voor belanghebbenden in de vorm van twee werkconferenties over mondiaal burgerschap en burgerparticipatie bij internationale vraagstukken.

NCDO en maatschappelijk verantwoord ondernemen

Het dagelijks werk van NCDO is gericht op het inbedden van maatschappelijk verantwoord ondernemen én consumeren in de maatschappij. Zelf draagt NCDO uiteraard ook haar steentje bij. Zo komen medewerkers van NCDO bijna allemaal met de trein of de fiets naar kantoor. Medewerkers van NCDO kunnen een werkweek per jaar besteden aan vrijwilligerswerk. NCDO koopt zoveel mogelijk fairtrade/biologische producten in. samsam en OneWorld worden gedrukt op PEFC gecertificeerd papier. Eind 2011 is NCDO begonnen met het opstellen van een lijst van preferred suppliers. MVO is één van de criteria voor het inkoopbeleid.

Resultaten 2011

Inleiding

Highlights in 2011

In 2011 heeft NCDO zich als (nieuw) centrum voor mondiaal burgerschap gepositioneerd. De belangrijkste activiteiten en resultaten op een rij:

- Onderzoek naar kennis over Mondiaal Burgerschap (MB): literatuurstudie naar en

symposium over de mondiale dimensie van burgerschap, uitmondend in een door de stakeholders gedragen publicatie, deze publicatie dient als basis voor verder (verdiepend) onderzoek naar MB; publicatie Barometer Internationale Samenwerking.

- Kennisdossiers: kennisontsluiting door middel van 3 toegankelijke kennisdossiers over groene economie, voedselzekerheid en water.
- Mondiaal Burgerschap Academie: diverse leertrajecten over Mondiaal Burgerschap, voor uiteenlopende doelgroepen als aankomende politici, journalisten en jonge professionals uit het bedrijfsleven.
- Community of practice MyWorld: platform waarop particuliere initiatiefnemers kennis en informatie kunnen delen, dit platform had al vóór de officiële lancering in januari 2012 ruim 550 actieve leden; het bestaat concreet uit een website, telefonische helpdesk en een Wiki met informatie over landen en projecten.
- Planning, monitoring en evaluatie (PME) aanvragers bij SBOS: nieuw PME-instrumentarium en trainingen voor subsidieaanvragers SBOS (subsidiefaciliteit voor burgerschap en ontwikkelingssamenwerking).
- Nieuw mediaplatform OneWorld: samenvoeging van de bladen en websites van IS en onzeWereld tot een nieuw platform 'OneWorld' over mondiaal burgerschap en internationale samenwerking; het platform is op 13 december 2011 gelanceerd en bestaat uit een geheel vernieuwde bladformule, website en flankerende evenementen zoals OneWorld Live.
- Succesvolle evenementen: Ondernemen zonder Grenzen (competitie tussen 50 jonge ondernemers, matchmaking event tussen investeerders en ondernemers), UN&Me (jaarlijkse jongerendag van de VN) en Moedernacht (in het kader van MDG 5: campagne tegen moedersterfte).
- Nieuwe strategieën: Bedrijfsleven (corporate social responsibility, sociaal ondernemerschap), Internetstrategie (open, interactief en vraaggericht).

Op koers

NCDO ligt met de gerealiseerde output en outcome op koers; de besteding van de budgetten is in lijn met de gerealiseerde output en outcome. Met name het onderzoek naar Mondiaal Burgerschap, het trainingsprogramma en het nieuwe mediaplatform laten bovengemiddelde prestaties zien. Extra aandacht verdient het programma jeugd- en jongeren in hun vrije tijd en het programma evalueerbaarheid van interventies op het gebied van Mondiaal Burgerschap.

Toelichting op de resultatenverantwoording

In de volgende hoofdstukken worden de resultaten van 2011 gepresenteerd: de resultaten per werkdomein en de resultaten per hoofdactiviteit. De leeswijzer NCDO onderscheidt conform het subsidiebeleidskader van het Ministerie van Buitenlandse Zaken vier domeinen:

- Kennis over Mondiaal Burgerschap
- Verbreding en verdieping van het debat over mondiale vraagstukken
- Mondiaal burgerschap in het onderwijs en bij jeugd & jongeren
- Interventiemethoden, effect en evaluatie

Bij de resultaten domeinen wordt per domein een overzicht gegeven van de in 2011 gerealiseerde outcome, output en input; deze volgorde is ontleend aan de interventielogica die in de beleidsplannen voor de subsidie aanvraag is gehanteerd. Ten behoeve van de context van de domeinverantwoording worden onder 'outcome' eerst

de in de periode 2011 – 2014 te realiseren beleidsresultaten uit het subsidiebeleidskader gepresenteerd. Vervolgens wordt beschreven op welke wijze diverse activiteiten uit 2011 aan deze beleidsresultaten hebben bijgedragen of zullen bijdragen. De ‘output’ geeft inzicht in de concrete activiteiten van de betreffende domeinen. De ‘input’ betreft de activiteitenbudgetten van de betreffende domeinen.

Bij de resultaten activiteiten worden 28 hoofdactiviteiten verantwoord. Per hoofdactiviteit wordt inzicht gegeven in:

- De input: het voor 2011 beschikbare activiteitenbudget en de uitgaven.
- De concrete output (bijvoorbeeld aantal studies over interventies) en een toelichting daarop; de concrete output in 2011 wordt afgezet tegen de beoogde output tot en met december 2012; dit is in lijn met de tijdshorizon van de plannen die in 2011 bij het ministerie zijn ingediend en die de periode tot en met 2012 bestrijken; we beogen hiermee inzicht te geven in de mate waarin de realisatie van het beleidsplan 2011/2012 op koers ligt.
- De bijdrage van de activiteit aan de outcome.
- Geleerde lessen en best practices.

Kennis MB

Kennis over Mondiaal Burgerschap

NCDO stimuleert professionals om kennis over mondiaal burgerschap en mondiale vraagstukken te gebruiken in hun werkpraktijk en die kennis actief met elkaar te delen.

Outcome

- Professionals gebruiken kennis over mondiaal burgerschap, interventies en interventiemethoden t.b.v. versterking van mondiaal burgerschap.
- Er is een levendige en geïnformeerde community of practice binnen de sector op het gebied van versterking van mondiaal burgerschap.

In 2011 heeft NCDO met uiteenlopende stakeholders (draagvlakorganisaties, journalisten, wetenschappers) verkennende bijeenkomsten georganiseerd. De bijeenkomsten waren bedoeld om richting te geven aan de invulling van het begrip Mondiaal Burgerschap, om nader invulling te geven aan het opinieonderzoek naar Mondiaal Burgerschap (de Barometer Internationale Samenwerking) en om daarbij aansluiting te zoeken bij de behoefte in het veld. Tijdens drie bijeenkomsten heeft NCDO, aan de hand van eigen literatuurverkenningen en onderzoek, kennis over mondiaal burgerschap gedeeld met professionals. Met name een symposium waar de definitie van Mondiaal Burgerschap werd gepresenteerd en besproken was succesvol. Uit een evaluatie achteraf bleek dat verreweg de meeste respondenten (81%) de definitie van Mondiaal Burgerschap bruikbaar vinden voor hun werk.

De trainingen die NCDO in 2011 organiseerde zijn door de deelnemers zeer gewaardeerd, zoals blijkt uit de evaluaties. De deelnemers hebben meer kennis gekregen van mondiale thema's als duurzaamheid en voedselzekerheid. Ze zijn nieuwsgierig naar meer informatie en zeggen dat het delen van kennis hen versterkt in hun meningsvorming. Kennisdeling helpt hen ook een praktische vertaalslag te maken naar hun beroepspraktijk. Ze zijn gemotiveerd om de opgedane kennis over Mondiaal Burgerschap verder handen en voeten te geven in hun werk. De meeste trainingstrajecten lopen nog door in 2012. Daardoor is nog niet te zeggen of deelnemers aan de trainingen de opgedane kennis ook daadwerkelijk hebben toegepast

in hun werk.

Eind 2011 heeft onderzoeksbureau Veldkamp in samenwerking met TNS Nipo de opdracht gekregen te onderzoeken hoe kennis over mondiaal burgerschap in de praktijk gebruikt wordt en wat de bijdrage van NCDO daaraan is. De uitkomsten daarvan worden verwacht in de zomer van 2012.

Er was in 2011 redelijk wat aandacht in de media voor NCDO-onderzoek. In de landelijke en regionale geschreven media zijn 26 artikelen verschenen naar aanleiding van NCDO onderzoek, waarbij vooral de Barometer Internationale Samenwerking veel werd geciteerd.

Output

NCDO ligt op koers wat betreft de output op het gebied van onderzoek naar kennis over Mondiaal Burgerschap. In 2011 heeft NCDO voor het eerst de Barometer Internationale Samenwerking in eigen beheer uitgegeven. Ook heeft NCDO in het najaar van 2011 een verkenning gedaan naar hoe in de (wetenschappelijke) literatuur de mondiale dimensies van burgerschap zijn beschreven. NCDO publiceerde verschillende verdiepende onderzoeksrapporten en onderzoekssamenvattingen (LINK). Sinds 2011 organiseert NCDO ook flitspeilingen; kleine onderzoeken onder een representatieve groep Nederlanders over een actueel onderwerp. De eerste twee flitspeilingen (over de Hoorn van Afrika en Toerisme naar ontwikkelingslanden) vonden goed aftrek bij de media en in het veld. Daarom worden ze in 2012 vaker uitgevoerd.

Uit de toename van het aantal abonnees van NCDO blijkt dat er een groeiende behoefte is aan de kennis die NCDO levert. Het abonneebestand groeide in 2011 van 342 naar 515 abonnees. De huidige abonnees zijn onderzoekers, organisaties en andere geïnteresseerden die hebben aangegeven op de hoogte te willen blijven van de onderzoeken die NCDO publiceert. In 2012 doet NCDO verder onderzoek naar hoe tevreden de gebruikers zijn over het onderzoek van NCDO en naar hoe zij de informatie gebruiken.

In 2011 is NCDO begonnen met een reeks trainingen en workshops om kennis over mondiaal burgerschap te vergroten; deze lopen door in 2012. Binnen alle leertrajecten en workshops besteedt NCDO aandacht aan de definitie en invulling van het begrip Mondiaal Burgerschap en stimuleren we onderlinge kennisuitwisseling, zowel live als online. Voorbeelden hiervan zijn het Verdiepingstraject Mondiaal Burgerschap voor medewerkers van maatschappelijke organisaties en de interactieve frontdesk My World voor de vele particuliere initiatieven.

Input	Budget 2011	Uitgaven 2011
	290.252	322.598

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=39)

Verbreding/ verdieping debat

Verbreding en verdieping van het debat over mondiale vraagstukken

NCDO betreft nieuwe doelgroepen in het debat over mondiale vraagstukken en zorgt voor verdere verdieping van bestaande kennis.

Outcome

- Verbreding van het debat: er is een levendig debat dat gevoerd wordt op verschillende publieksniveaus.

- **Verdieping van het debat:** in het debat worden relevante thema's behandeld er wordt gebruik gemaakt van betrouwbare bronnen.

Verbreding: verschillende publieksniveaus

NCDO staat garant voor betrouwbaar onderzoek waarmee we het maatschappelijk debat over mondiale vraagstukken stimuleren en verbreden. Meestal gebeurt dat in de vorm van het faciliteren van lezingen, debatten en evenementen. Uit de evaluaties blijkt, dat de deelnemers aan deze activiteiten hun kennis van betreffende onderwerpen hebben vergroot, dat ze zich er meer betrokken bij voelen en dat zij in de activiteiten aanleiding zien voor gesprekken met vrienden, familie en collega's.

Ook de factsheets en kennisdossiers zorgden voor verbreding van het debat. Dat gold voor de factsheet over Occupy als mondiale beweging; het leidde tot een uitgebreide analyse in dagblad Trouw. En het gold voor het kennisdossier Groene Economie, dat als bron wordt gebruikt op de pagina wikiquote.nl/groeneconomie.

Onmisbaar voor het debat in Nederland vindt NCDO de stem en de opinie van burgers uit andere landen. Met het netwerk van bijna negenhonderd Voice Over leden heeft NCDO dat geluid in Nederland laten doorklinken. De buitenlandse gasten die in oktober Nederland bezochten gaven lessen op scholen, bezochten en spraken op conferenties en spraken met belangstellenden. Met de huidige technieken (Skype, live streams) kan deze informatie uit de eerste hand makkelijker ingebracht worden in het debat dan voorheen. Van diverse kanten, waaronder enkele scholen, is al gevraagd of we dergelijke bijdragen ook in 2012 kunnen organiseren.

Verder vond de verbreding naar andere doelgroepen plaats via samenwerking met diverse partners. IS Live richt zich op burgers die geïnteresseerd zijn in ontwikkelingssamenwerking en duurzame ontwikkeling, UN Me op jongeren die interesse hebben in (de toekomst van) de Verenigde Naties, Moedernacht op moeders, verloskundigen en gynaecologen, de SID lezingenreeks op de meer ingevoerde geïnteresseerde en de Globaliseringslezingen op burgers die zich willen laten inspireren door een bredere en verrassende kijk op de globalisering.

NCDO heeft besloten om publieksdebatten zoveel als mogelijk te organiseren op locaties die aansluiten bij het onderwerp en waar de doelgroep zich toch al bevindt. Zo zouden we een debat over voedselzekerheid op een boerderij kunnen organiseren.

Verdieping: relevante thema's

NCDO heeft haar kennis in 2011 ook ingezet ten behoeve van groepen die al actief zijn op het gebied van mondiale vraagstukken en die behoefte hebben aan verdieping van hun kennis. Dat geldt bij voorbeeld voor de netwerken Round Table Worldconnectors en Earth Charter Nederland. Deze netwerken worden gekenmerkt door prominente vertegenwoordigers én actieve en betrokken deelnemers. Daarmee worden steeds nieuwe onderwerpen in het debat geïntroduceerd (verdieping) en wordt bewerkstelligd dat het debat steeds gebaseerd is op betrouwbare bronnen. Datzelfde geldt voor diverse lezingen die NCDO mede-organiseerde. Met de trainingen en workshops die NCDO organiseert zorgen we voor de inbreng van kennis op het gebied van mondiale vraagstukken; daarmee dragen deze trainingen bij aan verdieping van het debat. Deelnemers aan de verschillende leertrajecten zeggen de opgedane kennis te kunnen gebruiken bij hun werk als opinieleider of als changemaker. Uit extern onderzoek door de HIVA in 2012 moet blijken of dit ook daadwerkelijk gebeurt. Ook moet dan blijken of mensen onderzoek van NCDO als bron gebruiken in het debat en hoe lezingen en discussiebijeenkomsten bijdragen aan verbreding en verdieping van het debat. De uitkomsten het onderzoek worden in de zomer van 2012 gepubliceerd.

Output

In december lanceerden we het blad en de vernieuwde site OneWorld, na de samenvoeging van onze Wereld en IS. OneWorld heeft 130.000 abonnee's en wordt 10 keer per jaar uitgegeven. Begin 2012 doet NCDO onderzoek naar de tevredenheid onder de abonnee's en de 70.000 maandelijks bezoekers van de website. Ook in december 2011 lanceerde NCDO de app 'Where Does My Aid Go?'. Doel van de app is een breed publiek te bereiken met informatie over de besteding van het ontwikkelingsbudget.

In samenwerking met haar partners organiseerde NCDO diverse evenementen, lezingen en debatten voor verschillende doelgroepen, zoals IS Live, UN&Me, Moedernacht, de SID lezingenreeks en de Globaliseringslezingen. Daarmee zijn in totaal bijna drieduizend mensen direct bereikt. De onderwerpen zijn via social media en via de eigen kanalen van samenwerkingspartners zoals VPRO/Tegenlicht en de Volkskrant onder de aandacht gebracht van een breed publiek.

In 2011 zijn drie dossiers (<http://www.ncdo.nl/weten/globaliseringsreeks>) geproduceerd: Groene Economie, Voedselzekerheid en Water. Daarnaast publiceerde NCDO vijf factsheets (<http://www.ncdo.nl/weten/de-feiten-op-een-rij>). Kennisdossiers en factsheets werden verspreid via de site en via evenementen en trainingen van NCDO.

In het kader van de Mondiaal Burgerschap Academie organiseerde NCDO in 2011 conform planning vijf intensieve leertrajecten: een voor politieke talenten, twee voor journalisten en twee voor young professionals in het bedrijfsleven. Het doel van deze leertrajecten is om deelnemers te voorzien van kennis en informatie waarmee zij het publieke debat kunnen verbreden en verdiepen. Rondom de leertrajecten werden online leeromgevingen gecreëerd en namen professionals deel aan online en offline kennisuitwisseling. Deze communities zijn alleen toegankelijk voor deelnemers aan trainingen. Om de kennis toch breder te delen worden wel bepaalde blogs gepost op OneWorld en MyWorld.

Input	Budget 2011	Uitgaven 2011
	2.759.411	2.345.346

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=40)

Jeugd en jongeren

NCDO werkt samen met scholen, met jongerenorganisaties en met bedrijven om te bewerkstelligen dat mondiaal burgerschap een vaste plaats krijgt in de schoollessen, in activiteiten voor jongeren in hun vrije tijd en in werkzaamheden van jonge professionals.

Outcome

- Docenten en scholen geven mondiaal burgerschap een vaste plaats in hun les- en schoolplannen.
- Intermediaire organisaties hebben kennis over mondiaal burgerschap en geven het een plaats binnen hun activiteiten voor jongeren.

Eind 2011 is NCDO een groot onderzoek begonnen bij een representatieve groep scholen in het basis- en voortgezet onderwijs en op enkele PABO's naar de verankering van mondiaal burgerschap in het onderwijs. Bij dit onderzoek kijken we naar de huidige plek die wereldburgerschap op scholen inneemt en naar de bijdrage van NCDO

hieraan. In de loop van 2012 worden de definitieve uitkomsten van het onderzoek gepubliceerd. Maar de voorlopige cijfers geven al een goede indicatie naar de plek die mondiaal burgerschap inneemt in het onderwijs en de rol van NCDO hierin. Zo blijkt dat 80% van de leraren in het basisonderwijs en 74% van de docenten in het voortgezet onderwijs mondiaal burgerschap een belangrijk onderwerp vindt voor het Nederlands onderwijs. 32% van de leraren in het basisonderwijs besteedt binnen de reguliere lessen ook daadwerkelijk structureel aandacht aan thema's rondom mondiaal burgerschap. In het voortgezet onderwijs is dat 26%. Leraren en docenten willen scholieren met name vaardigheden aanleren op het gebied van mondiaal burgerschap (respect, betrokkenheid, verantwoordelijkheid e.d.) en ze zoeken aansluiting met de lesstof bij thema's rondom mondiaal burgerschap, zoals duurzaamheid en mensenrechten.

Ongeveer een derde van de leraren (32%) in het basisonderwijs geeft aan samen te werken met, of materiaal te gebruiken van NCDO. In het voortgezet onderwijs is dat aandeel met 6% beduidend lager. Met name samsam Junior (55%), samsam (49%) en de website www.wereldburgerschap.nl (<http://www.wereldburgerschap.nl>) (19%) zijn bekend op scholen. Respectievelijk 25, 40 en 4% maakt er ook daadwerkelijk gebruik van in hun lessen. samsam komt 7 keer per jaar uit, bereikt bijna 7000 scholen en kent 460.000 abonnee's.

Via het nascholingsaanbod, workshops, online onderwijsmodulen en een online community biedt NCDO scholen en docenten de mogelijkheid en de inspiratie om aandacht te besteden aan wereldburgerschap in de klas. Docenten en leraren weten NCDO te vinden, zo blijkt uit de 125 adviesvragen die NCDO in 2011 van hen kreeg. Er is veel vraag naar materiaal om te gebruiken in de lessen en naar advies over hoe mondiaal burgerschap verder vorm te geven in de lessen.

Een onverwacht resultaat in 2011 was het initiatief van 28 maatschappelijke organisaties om te komen tot een gezamenlijke petitie over het belang van wereldburgerschap in het onderwijs. NCDO heeft deze petitie samen met het platform mensenrechteneducatie aan de vaste Kamercommissie van OC&W aangeboden. De petitie is behandeld tijdens een Algemeen Overleg in november, waarna minister van Bijsterveldt de Onderwijsraad heeft gevraagd om advies uit te brengen over de verankering van burgerschap in het onderwijs, inclusief het mensenrechtenaspect.

Output

Verschillende activiteiten van NCDO rond jeugd en jongeren zijn in 2011 opgezet en worden pas in 2012 uitgevoerd. Zo zijn voorbereidingen getroffen voor een Kinderbarometer (voor kinderen tot 12 jaar) en een Jeugdbarometer (voor jongeren tussen 12 en 16). Het gaat om onderzoeken onder representatieve groepen kinderen en jongeren over hun gedrag en houding ten aanzien van mondiale vraagstukken.

Conform planning heeft NCDO in 2011 een aantal trainingstrajecten georganiseerd in het onderwijs. Trainingen en activiteiten voor intermediaire organisaties gericht op jongeren zijn in 2011 voorbereid en vinden in 2012 plaats. Het evenement UN&Me vond in 2011 wel weer plaats; hiermee werden 365 jongeren bereikt met informatie over het werk van de Verenigde Naties. Met trainingen voor docenten heeft NCDO 250 docenten bereikt, terwijl aan een intensiever leertraject 50 docenten van 25 scholen deelnamen. Ook heeft NCDO 426 PABO-studenten bereikt met workshops over mondiaal burgerschap.

In 2011 is NCDO begonnen met de pilot Wereldburgerschap op tien basisscholen en tien scholen in het voortgezet onderwijs. NCDO en Edukans begeleiden deze scholen intensief, zodat zij kunnen uitgroeien tot wereldburgerschap scholen. NCDO heeft 125 adviesvragen van scholen behandeld. Een kleine 24.000 unieke bezoekers bezochten

een van de onderwijswebsites die door NCDO verzorgd worden.

Input	Budget 2011	Uitgaven 2011
	1.700.304	1.512.833

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=41)

Effect en evaluatie

Effect en evaluatie van activiteiten op het gebied van mondiaal burgerschap

NCDO ondersteunt professionals met kennis en trainingen betreffende effectiviteit van interventies en interventiemethoden op het gebied van mondiaal burgerschap.

Outcome

- Evaluerbaarheid van interventies gericht op mondiaal burgerschap.
- Kennis en vaardigheden met betrekking tot (evalueren van) interventies gericht op mondiaal burgerschap, op individueel en organisatieniveau.

De trainingen planning, monitoring en evaluatie van NCDO zijn goed ontvangen. Volgens het consortium SBOS wordt de PME-systematiek van SBOS-aanvragers aanzienlijk verbeterd als de aanvragers PME trainingen bij NCDO hebben gevolgd. Over de resultaten van het meerdaagse PME leertraject voor gehonoreerde SBOS aanvragers kunnen we nog niet veel zeggen; dat leertraject loopt nog door in 2012. De effectmetingen van SBOS programma's in de periode 2012 – 2014 moeten straks aangeven in hoeverre de inzichtelijkheid van het effect van SBOS activiteiten is vergroot

Wat betreft het inzichtelijk maken van het effect van activiteiten rond mondiaal burgerschap bevond NCDO zich in 2011 nog in een leerproces. Bij diverse evaluaties is gebleken dat praktische problemen een goede evaluatie ondermijnen – ook bij een gedegen onderzoeksopzet en goede meetinstrumenten. Dat geldt met name voor kleine, eenmalige interventies. Vaak is de respons van deelnemers op vragenlijsten zo klein, zeker bij metingen achteraf, dat de uitkomsten van zo'n kwantitatief onderzoek eigenlijk niet representatief zijn. Vanaf 2012 zal NCDO haar kwantitatieve evaluaties daarom beperken tot interventies gericht op mondiaal burgerschap die relatief grote aantallen deelnemers hebben, waarbij die deelnemers ook over een langere periode bij de activiteiten worden betrokken. Daarnaast wil NCDO ook meer kwalitatieve meetmethoden en instrumenten ontwikkelen om draagvlakactiviteiten te evalueren. Opgedane kennis deelt NCDO met andere professionals in de vorm van expertmeetings.

Output

In 2011 hebben verschillende (externe) onderzoeken plaatsgevonden die het effect van activiteiten op het gebied van mondiaal burgerschap inzichtelijk moeten maken. Sommige van die studies strekken zich uit over een periode van meerdere jaren; de uitkomsten zullen dus pas in 2013 of 2014 bekend zijn. In 2011 is NCDO ook begonnen met een onderzoek naar goede evaluatiemethoden, zowel kwantitatieve als kwalitatieve, voor activiteiten die mondiaal burgerschap kunnen versterken. De uitkomsten hiervan worden in 2012 gepubliceerd. NCDO organiseerde verschillende bijeenkomsten van onderzoekers en experts om kennis en ervaringen uit te wisselen over het evalueren van activiteiten rondom mondiaal burgerschap. In 2011 heeft NCDO twee PME trainingen gegeven voor in totaal 60 SBOS aanvragers. Doel van de

trainingen was het vergroten van de kennis over evalueerbaarheid van mondiaal burgerschapsactiviteiten. Daarnaast zijn we begonnen met een vijfdaags PME leertraject voor 19 SBOS gehonoreerde programma's.

NCDO heeft in 2011 44 individuele adviezen gegeven aan SBOS gefinancierde organisaties over het evalueren van hun activiteiten.

Input	Budget 2011	Uitgaven 2011
	395.770	258.975

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=42)

Activiteiten

Klik op deze link om de resultaten van onze activiteiten te zien. U kunt selecteren op soort activiteit (onderzoek, capaciteitsversterking en kennisverspreiding), op domein of een combinatie van beide.

Resultaten van activiteiten (<http://jaarverslag.ncdo.nl/home/domeinen/>)

OneWorld

Naam

OneWorld, voorheen IS

Doelstelling

Door middel van mediaproducties en activiteiten rond IS/OneWorld mensen gelegenheid bieden hun kennis te verdiepen en een mening te vormen of aan te scherpen over het Nederlandse ontwikkelingsamenwerkingsbeleid en mondiale vraagstukken.

Input	Budget	Uitgaven
	1.654.289	1.722.813

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=15)

Door samenwerking met partners (Afrikadag, Amsterdam Bright City) minder locatiekosten.

Output	Beoogd t/m dec 2012	Behaald 2011
Abonnees IS magazine (t/m nov)	135.000	130.000
Abonnees OneWorld magazine (dec)	-	145.000

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=16)

Output	Beoogd t/m dec 2012	Behaald 2011
Unieke bezoekers site IS.nl per maand	-	7.595
Visits OneWorld.nl	-	60.000
Visits IS magazine (tot dec)	-	7.000
Installaties app Where does my aid go	-	100 - 500
Edities IS/OneWorld Live	6	3
Aantal bezoekers IS/OneWorld Live	120 (gem. per editie)	100 (gem. per editie)
Tevredenheid bezoekers IS Live	-	7,5

Toelichting op de output

2011 stond in het teken van de fusie tussen Global Village Media (Onze Wereld) en NCDO (IS). Van het magazine Internationale Samenwerking zijn in 2011 nog negen edities uitgebracht; de laatste editie verscheen in november. Inhoudelijk besteedde IS in 2011 aandacht aan het toenemende gewicht van economische belangen bij ontwikkelingsbeleid, de gevolgen van bezuinigingen en de Arabische lente. In december verscheen de eerste editie van OneWorld magazine en werd de vernieuwde OneWorld site gelanceerd. De vernieuwde website OneWorld.nl leverde meteen al meer pageviews op dan de oude OneWorld.nl. Tegelijk is de App Where Does My Aid Go (LINK) ontwikkeld en gelanceerd. Met deze app kunnen gebruikers zien waar het budget van ontwikkelingssamenwerking naar toe gaat.

In 2011 zijn drie edities verzorgd van de talkshow IS live. Op 11 april was het thema 'Het nieuwe activisme', gericht op de Arabische Lente. Op 8 juni was IS live op de Zuidas met als thema 'The Green Economy – een alternatief voor het consumptiekapitalisme?' Bij IS live op 29 oktober, tijdens de Afrikadag, sprak de Ugandese journalist Andrew Mwenda over het thema: '(Waarom) moeten we ons met Afrika bemoeien? Uit solidariteit?'

Het gemiddeld aantal bezoekers van IS/One World live is iets lager uitgevallen dan gepland. Dat kwam vooral omdat NCDO tijdens de Afrikadag maar een kleine zaal (capaciteit 60 mensen) ter beschikking had.

De beoordeling van de talkshows is zeer positief. Zo liet tijdens de eerste bijeenkomst 75% van de respondenten weten dat hun mening over de Arabische Lente is aangescherpt dankzij IS live en dat bestaande kennis is verdiept. Vergelijkbare resultaten zagen we bij de bijeenkomst over de groene economie. Gemiddeld is 89% van het totale bezoekersaantal enthousiast over het format van de talkshow.

Bijdrage aan de outcome

NCDO heeft met IS en OneWorld bijgedragen aan verbreding van het debat (domein 2), door het aanboren van nieuwe, belangrijke thema's zoals de Groene Economie op nieuwe, wisselende lokaties zoals de Zuidas. Ook de lancering van de OneWorld app Where does my Aid Go heeft bijgedragen aan het bereiken van een breder publiek, omdat iedereen nu gemakkelijk kan zien waar het budget voor ontwikkelingssamenwerking naartoe gaat. Door columns en essays over de toekomst van ontwikkelingssamenwerking heeft IS/OneWorld bovendien bijgedragen aan verdieping van het debat, met bijdragen van onder meer Peter van Lieshout, Ton Dietz en Marcia Luyten over actuele thema's.

Geleerde lessen en best practices

De fusie tussen NCDO en Global Village Media, uitgemond in een geheel nieuw blad en vernieuwde website volgens een geïntegreerde mediaformule, is op een succesvolle

manier gebeurd.

Uit evaluaties van IS live blijkt dat het publiek verwacht dat we meer met social media (met name Twitter) doen, omdat dat zorgt voor meer interactie. In 2012 zal dit, in lijn met de digitale mediastrategie van NCDO, zeker meer gebeuren.

Trainingen Young Professionals

Naam

Ondernemen Zonder Grenzen en Masterclass Global Changemakers

Doelstelling

Het stimuleren en inspireren van Nederlands ondernemerschap in ontwikkelingslanden. Young professionals in het bedrijfsleven laten kennismaken met de mogelijkheden om een bijdrage te leveren in een ontwikkelingsland en businessplannen matchen aan kapitaal voor Nederlandse ondernemers met internationale ambities in Afrika, Azië en Latijns Amerika in de vorm van een competitie.

Input	Budget	Uitgaven
	52.827	51.433

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=71)

Output	Beoogd t/m dec 2012	Behaald 2011
Aantal aanmeldingen competitie	150	90
Aantal complete businessplannen	75	50
Aantal matches met investeerders	5	1
Aantal masterclasses voor YP's	4	2
Gemiddeld aantal deelnemers masterclasses	-	60

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=72)

Toelichting op de gerealiseerde output

In het voorjaar van 2011 organiseerde NCDO, in samenwerking met Enviu, twee Global Changemakers masterclasses gericht op young professionals uit het bedrijfsleven. Het doel was om young professionals, die graag een bijdrage willen leveren in of voor ontwikkelingslanden, kennis te laten maken met alle mogelijkheden en initiatieven die daarvoor in Nederland bestaan. Samenwerkingspartners waren Randstad/VSO, EsteamWork en Behold. Presentaties en workshops werden gegeven door o.a. Durf te Vragen, PIF World, Unilever, Stichting LaLuz, Accenture.

In november 2011 organiseerde NCDO voor de tweede maal de competitie Ondernemen Zonder Grenzen, in samenwerking met de online community BiD Network (een organisatie van 40.000 ondernemers en investeerders in 16 opkomende landen), gesteund door de Rabobank, Ernst & Young en de Investeerdersclub. Meer dan honderd ondernemers hadden zich aangemeld en daarvan hebben er vijftig een uitgewerkt businessplan ingestuurd. De finale was dit jaar geen groot publieksevenement, maar een kleinschaliger bijeenkomst in de vorm van een Dragon's Den. De beste ondernemers mochten hun projectidee pitchen voor diverse kamers met investeerders

en business partners, waardoor de bijeenkomst het karakter kreeg van een echt matchmaking event tussen investeerders en ondernemers. De winnaar was Bart Fugers van Riwik, met zijn idee om kleine windturbines toe te passen in de rurale gebieden van Kenia en de lokale bevolking te trainen in het gebruik ervan.

Bijdrage aan de outcome

Met de trainingen en de competitie draagt NCDO bij aan kennis over mondiale vraagstukken (domein 1) en verbreding en verdieping van het debat over mondiale vraagstukken (domein 2). We doen dat door ondernemerschap in ontwikkelingslanden te stimuleren en kennis hierover ter beschikking te stellen aan (jonge) ondernemers.

Geleerde lessen en best practices

Op basis van de ervaringen met de oude en de nieuwe opzet van de competitie Ondernemen Zonder Grenzen is het besluit genomen om deze activiteiten voort te zetten. Ook passen deze activiteiten goed in de hernieuwde bedrijvenstrategie die NCDO begin 2012 heeft uitgewerkt.

Rio+20

Doelstelling

Vanuit het maatschappelijk middenveld bijdragen aan de instructie van de Nederlandse regeringsdelegatie naar de Wereldtop over milieu en ontwikkeling Rio+20, die in juni 2012 plaats vindt. Bijdragen aan de 'zero-draft' van het UNCSD 2012 outcome document. Bewustwording vergroten in Nederland over duurzame ontwikkeling in het algemeen en de Rio+20 conferentie in het bijzonder.

Input	Budget	Uitgaven
	115.875	41.129

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=31)

Het budget komt uit de NCDO-begroting 2010, en is als verplichting in de begroting van 2011 opgenomen.

Output	Beoogd t/m dec 2011	Behaald 2011
Aantal unieke bezoekers website NPRio+20 per maand	-	1.700
Aantal platform deelnemers	-	500
Abonnees nieuwsbrieven	-	900
Totaalbereik social media	-	90.000

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=32)

Output	Beoogd t/m dec 2011	Behaald 2011
Volgers social media	-	376
Aantal bijeenkomst	4	8

Toelichting op de gerealiseerde output

In het voorjaar van 2011 is NCDO op verzoek van het ministerie van Buitenlandse Zaken begonnen met de organisatie van het Nationaal Platform Rio+20, samen met Agentschap NL en de SER. NCDO beheert het secretariaat, verzorgt de tweewekelijkse nieuwsbrief en de website van Nationaal Platform Rio+20, inclusief bijbehorende sociale media-accounts zoals LinkedIn, Twitter en Facebook.

Er waren vooraf geen resultaten geformuleerd voor het platform, afgezien van het aantal bijeenkomsten.

Voor het opstellen van het document 'Priorities for a Sustainable Future' voor de VN, heeft het Nationaal Platform Rio+20 acht bijeenkomsten georganiseerd voor verschillende doelgroepen.

- Op 28 juni de Nationaal Platform Rio+20 Kick-off bijeenkomst, waarbij 100 personen aanwezig waren, onder wie de Staatssecretaris van Internationale Samenwerking Ben Knapen.
- Op 1 september de platformbijeenkomst speciaal voor jongeren, waarbij 100 jongeren aanwezig waren van universiteiten, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven.
- Op 19 september de platformbijeenkomst gericht op bedrijven. Deze bijeenkomst stond in het teken van de nieuwe koers die delen van het (Nederlandse) bedrijfsleven op het gebied van duurzaamheid en sociale verantwoordelijkheid zijn ingeslagen.
- Op 30 september de +20 masterclass voor duurzaamheidsdenkers- en doeners tijdens het Springtij Festival, met actieve inbreng van Worldconnectors.
- Op 23 oktober de Rio+20 sessie voor 300 jongeren en young professionals tijdens UN&Me.
- Op 26 oktober de Rio+20 bijeenkomst met wetenschappers over de rol van de wetenschap bij een duurzame en groene mondiale ontwikkeling, i.s.m. KNAW.
- Ook op 26 oktober de bijeenkomst over gender en Rio+20 n.a.v. het wereldbevolkingsrapport i.s.m. Rutgers WPF.
- Op 11 november de Nationaal Platform Rio+20 bijeenkomst met vrouwenorganisaties. NCDO is erin geslaagd om binnen een paar maanden mensen uit diverse sectoren bij het Nationaal Platform Rio+20 te betrekken, met als doel gezamenlijk bij te dragen aan de voorbereiding voor de Wereldtop Rio+20 in juni 2012. Tijdens de bijeenkomsten die NCDO heeft georganiseerd konden vertegenwoordigers van verschillende sectoren en doelgroepen kennis uitwisselen en de dialoog aangaan over thema's en prioriteiten die Nederland met het oog op de Rio+20 agenda aandacht zou moeten geven.

Bijdrage aan de outcome

Met de activiteiten in het kader van NPRio+20 is bijgedragen aan de vergaring en verspreiding van actuele en toepasbare kennis over mondiaal burgerschap (domein 1). Met de consultatieve bijeenkomsten met diverse doelgroepen is bijgedragen aan de verbreding en verdieping van het maatschappelijk debat over mondiale vraagstukken (domein 2).

Uit de snelle groei van het aantal platformdeelnemers en abonnees blijkt dat de behoefte groot is.

Geleerde lessen en best practices

De aansluiting bij andere activiteiten binnen NCDO is in 2011 nog te beperkt geweest; meer nadruk is nodig op synergie en aansluiting bij andere afdelingen van NCDO, zoals onderzoek.

'Ik geloof dat duurzame ontwikkeling mogelijk is. Maar we hebben geen tijd te verliezen, de natuurlijke hulpbronnen van onze aarde raken in hoog tempo uitgeput. Het Nationaal Platform, dames en heren, komt dan ook geen dag te vroeg.'

Staatssecretaris Ben Knapen tijdens de kick-off van Nationaal Platform Rio+20 (<http://www.nprio2012.nl/nieuws/toespraak-van-de-staatssecretaris-van-buitenlandse-zaken-ben-knapen>) op 28 juni 2011

Earth Charter

Doelstelling

Het in kaart brengen en verspreiden van mondiale trends, best practices en inspirerende voorbeelden van mondiaal burgerschap door middel van een internationaal netwerk. Vergroten van de bekendheid in Nederland (door op te treden als Affiliate) van het Earth Charter als inspiratiedocument en mondiaal kader om invulling te geven aan de mondiale dimensie van burgerschap.

Input	Budget	Uitgaven
	41.990	15.157

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=29)

De Earth Charter netwerk bijeenkomst die jaarlijks wordt verzorgd is wel voorbereid in 2011 maar heeft plaatsgevonden op 11 januari 2012. De resultaten zijn wel meegenomen in dit verslag. Begin 2011 was onduidelijk welk budget NCDO beschikbaar zou krijgen, er is mede met het oog daarop terughoudend geopereerd.

Output	Beoogd t/m dec 2011	Behaald 2011
Aantal unieke bezoekers EC website per maand	-	406
Aantal leden EC Nieuwsbrief	-	550

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=30)

Output	Beoogd t/m dec 2011	Behaald 2011
Bereik geschreven media	-	153.855
Aantal organisaties dat materiaal aanvroeg	-	21
Aantal vertegenwoordigers organisaties bij netwerkbijeenkomst	-	45

Toelichting op de gerealiseerde output

NCDO heeft in 2011 vooral gezorgd voor ondersteuning van de Nederlandse Earth Charter netwerken (o.a. het Earth Charter jongeren netwerk en het Earth Charter in Business netwerk) en voor het up to date houden van de Earth Charter Nederland website.

Verder hebben we een deel van 2011 besteed aan de voorbereidingen voor de grote Netwerkbijeenkomst in januari 2012. In aansluiting op de keuze van Earth Charter Internationaal zetten we voor deze bijeenkomst ook in op de actualiteit van Rio+20.

In 2011 heeft NCDO 21 maatschappelijke organisaties voorzien van materialen van Earth Charter (posters, boeken, folder). NCDO heeft vele vragen vanuit organisaties en personen beantwoord over Earth Charter endorsements en activiteiten.

In 2011 hebben we verder gewerkt aan de samenwerking met de 1% Club op het gebied van Earth Charter jongeren projecten in ontwikkelingslanden. Tijdens de jaarlijkse Netwerkbijeenkomst heeft Brazilië de Earth Charter Game gepresenteerd, die we mogelijk ook in Nederland kunnen toepassen. Een vertegenwoordiger van NCDO woonde de jaarlijkse ECI meeting in New York bij.

Bijdrage aan de outcome

Het Earth Charter project draagt bij aan een levendige en geïnformeerde community of practice binnen de sector met betrekking tot kennis over mondiale vraagstukken (domein 1) door middel van het voeden en stimuleren van en informeren over het Earth Charter Netwerk. Door bij te dragen aan de bekendheid van het Earth Charter als inspiratiedocument en kader voor de mondiale dimensie van burgerschap, helpt NCDO bovendien om het debat in Nederland te verbreden en te verdiepen (domein 2). De impact van het netwerk blijkt bij voorbeeld hieruit, dat Koningin Beatrix in haar Kersttoespraak 2011 het Earth Charter / Handvest van de Aarde heeft genoemd – en die toespraak trok 1.387.000 kijkers.

Lessen en aanpassingen

NCDO zal de Earth Charter activiteiten in Nederland specifiek gaan richten op bedrijven en jongeren. Daarbij zullen we Earth Charter nadrukkelijker positioneren als inspiratiedocument en internationaal duurzaamheidsnetwerk, ondersteund door mondiale best practices en concrete voorbeelden.

We kijken naar de mogelijkheid om via het Earth Charter spel het bereik te vergroten en we sluiten aan bij activiteiten rondom Rio+20. De adviesfunctie zou beter tot uitdrukking kunnen komen door systematischer te documenteren welke aanvragen we hebben gekregen en wat NCDO daarop heeft geleverd.

Een nieuw gevoel van universele verantwoordelijkheid. In het Handvest voor de Aarde wordt dit uitgangspunt zo verwoord:
‘Bescherming van de vitaliteit, verscheidenheid en schoonheid van de

aarde is een heilige opdracht.” ‘Duurzaamheid’ wordt dat vandaag genoemd.

Koningin Beatrix tijdens de kersttoespraak 2011

UN&Me

Naam

Jongeren betrekken bij mondiaal burgerschap activiteiten (UN&Me)

Doelstelling

Nederlandse jongeren betrekken bij de discussie over de toekomst en het werk van de VN.

Input	Budget	Uitgaven
	12.500	58.369

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=27)

De gemeente Den Haag heeft een financiële bijdrage geleverd aan het evenement. Dit was noodzakelijk om de locatie te kunnen bekostigen.

Output	(Beoogd t/m dec 2012)	Behaald 2011
Aantal deelnemende jongeren	250	365
Aantal actieve jongeren in debat	50	-
Tevredenheid	-	7.4
Mediabereik	-	400.000

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=28)

Toelichting op de output

In 2011 organiseerde UN&Me op 23 oktober de jaarlijkse Dag van de VN. Geïnteresseerde jongeren tussen 18 en 24 jaar konden tijdens dit event aan de hand van werksessies, lezingen, debatten en speeddates ervaren wat de VN doet. Ook konden ze met elkaar discussiëren over de toekomst van de VN. Het aantal deelnemers was groter dan verwacht en driekwart van deze jongeren was voor het eerst aanwezig. De deelnemers toonden zich dik tevreden over het evenement (cijfer 7.4); bovendien was er veel aandacht van de media.

Bijdrage aan de outcome

Tenminste 365 jongeren hebben tijdens UN&Me kennis opgedaan over de werking en

waarde van de VN, waarbij meer dan de helft (67%) na afloop liet weten, dat het evenement hun betrokkenheid bij de VN (sterk) heeft vergroot. Iets meer dan de helft zegt ook, dat UN&Me hun kennis over de praktische werking van de VN (sterk) heeft vergroot. Met de opgedane kennis kunnen de deelnemers het debat weer voeren, waarmee UN&Me bijdraagt aan verdieping van het debat. Omdat een groot deel van de bezoekers ook zegt, dat het evenement er toe leidt dat ze meer over de VN spreken, draagt UN&Me ook bij aan verbreding van het debat.

Lessen en aanpassingen

Tijdens het project bleek dat in de samenwerking tussen NCDO en de andere organisaties (VN, BZ en Nationale Jeugdraad) meer duidelijkheid nodig is over de rolverdeling. Ook is gebleken dat gebrek aan geld en capaciteit geleid heeft tot problemen bij de communicatie rond het project, vooral bij de werving van deelnemers.

VoiceOver

Naam

Netwerk lokale opinieleiders uit het zuiden (VoiceOver)

Doelstelling

De stem van mensen uit ontwikkelingslanden integreren in het Nederlandse debat over internationale samenwerking door het ondersteunen van een netwerk van burgers over de hele wereld en het stimuleren van onderlinge kennisuitwisseling.

Input	Budget	Uitgaven
	58.920	71.959

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=25)

Een aantal onderdelen van het project is niet uitgevoerd omdat het de bedoeling was om deze aan te laten sluiten bij andere activiteiten die uiteindelijk niet plaatsvonden. Hierdoor is het begrote bedrag niet helemaal uitgegeven.

Output	(Beoogd t/m dec 2012)	Behaald 2011
Aantal actieve leden netwerk	350	873
Aantal deelnames leden in NL	-	15
Tevredenheid ledennetwerk	-	Goed

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=26)

Toelichting op de gerealiseerde output

In 2011 is het aantal leden van het Voice Over netwerk aanzienlijk gegroeid, veel meer

dan verwacht. Uit een evaluatie blijkt dat dat vooral komt, omdat bijna de helft van de bestaande leden anderen uitnodigt ook deel te nemen.

Tijdens de Voice Over week van 16 tot 24 september verzorgden Voice Over leden gastlessen bij middelbare scholen, de UvA en het ROC Utrecht over mondiale vraagstukken. Ook organiseerden zij samen met NCDO acties en workshops en namen zij deel aan de Kick off van het global peace project Masterpeace en aan de Nacht van de Vrede. Voice Over leden waren aanwezig tijdens de verkiezing van een Jongerenvertegenwoordiger naar de VN. Verschillende leden schreven vanuit hun eigen land brieven en blogs; een aantal leden nam via Livestream deel aan A Call To Action, een initiatief voor vernieuwing van de OS-sector ontstaan vanuit het Jong OS netwerk.

Bijdrage aan de outcome

Het Voice Over netwerk draagt bij aan verdieping van het debat (domein 2), omdat mensen in Nederland via dit netwerk uit de eerste hand informatie uit ontwikkelingslanden krijgen. NCDO zorgt ervoor dat deze informatie voor iedereen toegankelijk is en wordt ingezet tijdens debatten, gastlessen en andere activiteiten van NCDO. De respondenten zijn in een evaluatie van Voice Over positief gestemd over de invloed die het netwerk heeft op het Nederlandse debat.

Geleerde lessen en best practices

Gebleken is, dat gebruik van digitale mogelijkheden wel helpt om de stem van het zuiden verder te incorporeren in het Nederlandse debat, maar dat deelname via bijvoorbeeld Skype toch altijd onder doet voor lijfelijke aanwezigheid.

'I feel more motivated to make my mark in the field of international development especially with regard to the privilisation and inclusion of youth in development policy and practice.' Blessing (Zambia)

Moedernacht

Naam

Moedernacht

Doelstelling

Wereldwijd sterven nog altijd 1000 vrouwen per dag veelal onnodig aan complicaties tijdens zwangerschap of bevalling. De Moedernacht Campagne vraagt aandacht voor deze problematiek en richt zich met name op vrouwen in de leeftijd van 18-60 jaar. Rutgers WPF, Cordaid, COS, ICM, Simavi, Amref Flying Doctors, NCDO, MDG5 Meshwork for Improving Maternal Health, KIT en KNOV slaan met de Moedernacht de handen ineen om kennis te vergroten over Millenniumdoel 5: moedersterfte.

Input	Budget	Uitgaven
	3.554	1.112

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=23)

Output	(Beoogd t/m dec 2012)	Behaald 2011
Aantal unieke bezoekers site	824	535
Pageviews per maand	-	3.025
Aantal acties in het land	-	15
Deelnemers online kennisquiz	-	158
Bereik: flyers	-	7500
Aantal radio-uitzendingen	-	3
Aantal artikelen geschreven media	-	20
Aantal artikelen online	-	16

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=24)

Toelichting op de gerealiseerde output

Van 28 april tot 16 mei 2011 organiseerde Moedernacht een campagne om aandacht te vragen voor moedersterfte. Tijdens de campagne werden alle Nederlanders opgeroepen bij staatssecretaris Internationale Samenwerking Ben Knapen onder de aandacht te brengen dat Nederland zich moet blijven inzetten tegen moedersterfte. De campagne werd geopend met een expositie in de hal van de Tweede Kamer over moedersterfte in ontwikkelingslanden. Tijdens de campagne daagden we Nederlanders uit deel te nemen aan een kennisquiz op moedernacht.nl. Ook werden er acties in het land uitgevoerd, zoals flashmobs. Een actie op het Plein in Den Haag sloot de campagne af; daarbij waren 35 silhouetten van zwangere vrouwen op de grond geschilderd, waarbij elk silhouet staat voor 10.000 vrouwen die jaarlijks sterven aan zwangerschapscomplicaties.

Voor de campagne waren tevoren geen specifieke doelen geformuleerd. Het aantal bezoekers op de site was wel veel hoger dan tevoren ingeschat. COSsen en particulieren organiseerden verspreid over het land 15 verschillende acties, waarbij zo'n duizend mensen actief waren. Alle betrokken organisaties hebben hun (online) communicatiekanalen gebruikt om hun achterban te informeren over Moedernacht.

Bijdrage aan de outcome

De Moedernacht draagt bij aan verbreding en verdieping van het debat (domein 2). Zo zijn deelnemers door het hele land heen actief geweest om millenniumdoel 5 onder de aandacht te brengen van een breed publiek. Politici en opiniemakers zijn bereikt met

de fototentoonstelling en de afsluitende bijeenkomst; het brede publiek is bereikt door de media-aandacht voor dit evenement.

Moedernacht 201 heeft ook beleidsmakers bereikt. Staatssecretaris Ben Knapen, aanwezig tijdens de afsluiting van de Moedernacht Campagne, zei dat Nederland zich stevig zal inzetten op het thema, vanuit de visie dat Nederland (mede dankzij Rutgers WPF en het moedernachtconsortium) iets bijzonders te bieden heeft op dit vlak. Ook liet hij weten dat Nederland meer dan de helft van het huidige budget van 400 miljoen voor gezondheid juist aan dit thema wil gaan besteden.

Citaat:

‘Blijf ons kritisch volgen, val ons lastig en trek op tijd aan de bel’ Staatssecretaris Ben Knapen tijdens de afsluiting van de Moedernacht Campagne.

Globaliserings-lezing

Naam

Samenwerking met globaliseringslezing

Doelstelling

Door middel van lezingen en debatten een bijdrage leveren aan de discussie over globalisering. Schrijvers, wetenschappers, journalisten en politici van wereldfaam hun mening laten geven over de gevolgen van mondiale processen, met de nadruk op sprekers die standpunten uit niet-westerse hoek kunnen verwoorden.

Input	Budget	Uitgaven
	16.250	65.252

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=21)

Output	(Beoogd t/m dec 2012)	Behaald 2011
Aantal lezingen	8	3
Gemiddeld aantal bezoekers	200	109
Aantal internetvermeldngen	-	685
Aantal artikelen geschreven media	-	24
Aantal tv-uitzendingen	-	1
Tevredenheid bezoekers	-	7,0

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=22)

Toelichting op de gerealiseerde output

De Globaliseringslezing is een initiatief van NCDO, VPRO/Tegenlicht, Volkskrant, Felix Meritis, Radio Nederland Wereldomroep, Uitgeverij Lemniscaat en Sandra Rottenberg. In totaal zijn sinds het begin van het bestaan van het instituut meer dan 30 lezingen gehouden. In 2011 zijn drie lezingen georganiseerd.

In september gaf de Egyptische econoom Tarek Osman de lezing 'Egypte na Mubarak' over de Arabische Lente. Osman ging in zijn lezing in op de verwachtingen voor Egypte en de regio en op de rol die hier is weggelegd voor Nederland en Europa. De lezing kreeg ruime aandacht: 65 vermeldingen op Internet (zoals op youtube), drie krantenartikelen en een tv-uitzending, 'Gesprek op 2'.

Begin december gaf de Spaanse socioloog Manuel Castells een lezing over de economische crisis onder de titel *The Non-Global Global Crisis of 2008-2011*. Hij gaf daarin zijn visie op de crisis, die volgens hem niet alleen economische maar ook culturele en sociale gevolgen heeft. Aandacht voor deze lezing was er vooral op Internet (190 internetvermeldingen, incl. youtube) en in De Volkskrant.

Eind december gaf de Franse ontwikkelingseconoom Esther Duflo de lezing 7744 getiteld 'Geen gezeik iedereen rijk'. Duflo doet onderzoek naar de effectiviteit van armoedebestrijding, met als centrale vraag: Waarom blijven armen arm? Deze lezing trok zeer veel aandacht: 430 internetvermeldingen en 20 artikelen in kranten, waaronder de Volkskrant, Trouw en NRC.

Het aantal lezingen in 2011 was volgens planning. Wel was het aantal deelnemers lager dan verwacht en de tevredenheid van de bezoekers en deelnemers aan het debat varieerde sterk. Zo kreeg de lezing over Egypte een 8.3 voor de inhoudelijke kwaliteit, terwijl de lezing door Castells op dit onderdeel met een 5.9 werd gewaardeerd.

Bijdrage aan de outcome

Met haar medewerking aan de Globaliseringslezing draagt NCDO bij aan verbreding van het debat over mondiale vraagstukken (domein 2). Door de medewerking van verschillende mediapartners aan de Globaliseringslezing wordt het onderwerp van de discussie bij een breed publiek onder de aandacht gebracht; namelijk door documentaires (VPRO/Tegenlicht), interviews en artikelen (Volkskrant) en wereldwijde radio-uitzendingen (Wereldomroep). De VPRO verzorgt videoregistratie van de lezingen, waardoor deze allemaal op de website zijn te bekijken, inclusief een dossier over de verschillende onderwerpen.

Deelnemers aan de lezingen zijn over het algemeen al behoorlijk betrokken bij het onderwerp, maar in de evaluatie zeggen zij dat hun betrokkenheid door de lezingen (althans die van Osman en Duflo) nog wel enigszins is vergroot. Iets minder dan de helft van de respondenten zegt dat de lezing die zij hebben bijgewoond ertoe heeft bijgedragen dat ze (veel) meer over het onderwerp spreken met vrienden, familie of collega's; ook zegt iets minder dan de helft (gemiddeld 42%) de informatie te kunnen gebruiken voor het werk.

Geleerde lessen en best practices

Op grond van de evaluaties zullen we bij volgende lezingen het publiek meer ruimte geven voor een eigen inbreng. Ook zullen we onderzoeken, hoe we de lezingen zo veel mogelijk kunnen laten houden door mensen uit de betreffende landen. Na de lezing over de Arabische Lente is namelijk gebleken, dat de aanwezigen (82% van de respondenten) het heel belangrijk vonden dat de spreker uit het land zelf kwam.

Society for International Development

Naam

Lezingreeks in samenwerking met SID

Doelstelling

Het debat in Nederland over Internationale Samenwerking actueel en scherp houden, waarbij zowel beleidsmakers als het brede publiek geïnformeerd en betrokken worden bij reflectie en debat over actuele thema's in verband met internationale samenwerking.

Input	Budget	Uitgaven
	103.675	110.070

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=19)

Output	(Beoogd t/m dec 2012)	Behaald 2011
Aantal lezingen	18	7
Aantal seminars en workshops	-	5
Gemiddeld aantal bezoekers	100	141
Tevredenheid bezoekers	-	7,9

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=20)

Toelichting op de gerealiseerde output

In 2011 heeft SID Nederland zeven lezingen georganiseerd met internationaal hoog aangeschreven sprekers:

1. Op 17 januari sprak Patricia Almeida Ashley (Prins Claus Leerstoel 2009-2011) over 'Social responsibility in a context of change: from corporate and organizational to networks, markets and territories';
2. Op 7 februari sprak Paul Collier (Directeur van het Centre for the Study of African Economies in Oxford) over 'The Role of External Interventions Redefined', met als moderator Erik Thijs Wedershoven van Worldconnectors;
3. Op 21 maart sprak Gary Dymski (hoogleraar economie aan de University of California, Riverside) over 'Disconnected Societies: Rich versus Poor in the Development Debate', met als moderator Paul van Seters (Globus);
4. Op 18 april sprak Yinhong Shi (hoogleraar International Relations en directeur van het Center on American Studies aan de Renmin Universiteit of China in Beijing) over 'Universal Norms and China's Complexity in Addressing "Global" Security Challenges', met als moderator Tom Zwart (Universiteit van Utrecht);

5. Op 16 mei sprak Hein de Haas (mede-directeur van het International Migration Institute, Department of International Development, bij de University of Oxford) over 'Migration and development: Policy potentials and policy illusions', met als moderator Heidi Dahles (Vrije Universiteit);

6. Op 20 juni sprak Kate Nash (hoogleraar sociologie aan Goldsmiths University of London) over 'We are the world? Global Citizenship and its limits', met als moderator René Cuperus (Wiardi Beckman Stichting);

7. Op 14 november sprak Stephen Ellis (onderzoeker aan het African Studies Centre in Leiden en houder van de Desmond Tutu leerstoel) over 'The role of the state in the development process: Notes from Africa'.

Op 15 december organiseerde SID bovendien een paneldiscussie over 'The role of the state in development: the case of fragile states', met als panelleden: Seth Kaplan (Universiteit van New York), Ruud Treffers (Wereldbank) en René Grotenhuis (Cordaid).

In totaal werden de lezingen door bijna duizend mensen bezocht, meest studenten en medewerkers van universiteiten. De bezoekers waarden de organisatie en de kwaliteit van de lezingen gemiddeld met een 7.9.

Naast de lezingen organiseerde SID in 2011 ook enkele nevenactiviteiten. Gary Dymki leverde een bijdrage aan een seminar op 24 maart aan het Institute of Social Studies over 'The Global Crisis and the Governance of Power in Finance'. Hij verzorgde tevens een lezing bij het Amsterdam Institute for Social Science Research over de economische uitdagingen voor Brazilië, met als titel 'Three challenges facing Brazil in the global economic transition'.

Bij een seminar en lunch bij Clingendael op 18 april was Shi Yinhong gastspreker.

Hij verzorgde eveneens een lezing in het Academieggebouw in Groningen met als thema 'China's foreign relations'.

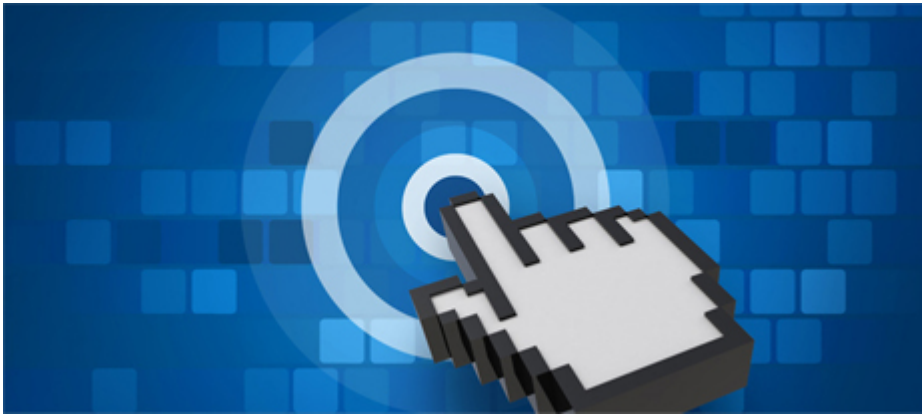
Samen met SMS en Oikos organiseerde SID op 17 mei een expertmeeting in Utrecht met als thema "Ontwikkeling dankzij migratie: Uitdagingen en kansen" waarin Hein de Haas participeerde als expert.

Op 21 juni organiseerde NCDO, samen met PSO/Partos, een brainstormsessie over wereldburgerschap. Kate Nash was hier de expert.

Bijdrage aan de outcome

De SID lezingen dragen bij aan verbreding en verdieping van het debat over mondiale vraagstukken (domein 2), waarbij academische verdieping van het debat centraal staat. De internationaal hoog aangeschreven sprekers garanderen ook exposure in de (digitale) media, waardoor ook een breder publiek wordt bereikt. Uit enquêtes blijkt, dat de bezoekers de SID lezingen beschouwen als een bron van kennis en inspiratie – soms als basis voor hun dissertatie, boek of artikel.

NCDO-portal

Naam

NCDO portal en inzet sociale media

Doelstelling

Zorgen voor een brede aanwezigheid van NCDO op Internet, waarmee NCDO kennis en informatie aanbiedt voor verschillende publieksniveau's en mensen en organisaties faciliteert in het debat over internationale samenwerking en mondiale vraagstukken.

Input	Budget	Uitgaven
	89.852	64.015

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=17)

Output	(Beoogd t/m dec 2012)	Behaald 2011
Aantal bezoekers per maand (totaal)	-	6.968
Aantal unieke bezoekers per maand	-	4.841
Gemiddelde bezoekduur	-	2 min. 22

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=18)

Toelichting op de output

2011 stond vooral in het teken van het ontwerpen van de visie op de online aanwezigheid van NCDO en het ontwikkelen van de nieuwe corporate site NCDO.nl. Omdat die site pas in 2012 online gaat – en er daarom nog maar beperkt is geïnvesteerd in de oude portal – bleef het bezoekersaantal achter bij de verwachtingen.

Bijdrage aan de outcome

Met de sites draagt NCDO bij aan verbreding en verdieping van het debat (domein 2). Bezoekers kunnen op een laagdrempelige manier kennis nemen van alle informatie op het gebied van mondiale vraagstukken en mondiaal burgerschap. NCDO biedt die informatie toegankelijk aan, bijvoorbeeld met korte factsheets en samenvattingen van onderzoek.

Geleerde lessen en best practices

Het is een juiste beslissing gebleken om de ontwikkeling van de digitale strategie te koppelen aan het proces van positionering van de nieuwe NCDO. Dat leverde goede inzichten voor de visie op de online aanwezigheid van NCDO. Anderzijds is gebleken, dat het in een organisatie die volop in beweging is niet mogelijk en wenselijk was om alles in een keer volledig op elkaar en op de strategie af te stemmen. Soms moesten we daarom beslissen om activiteiten niet te vertragen, maar te zorgen dat er voldoende flexibiliteit werd ingebouwd om de afstemming later te

laten plaatsvinden.

samsam

Doelstelling

Kinderen in de bovenbouw van het basisonderwijs bewust maken van hun rol als wereldburger door middel van verhalen over leeftijdsgenoten uit themalanden.

Input	Budget	Uitgaven
	1.468.867	1.403.371

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=58)

Output	Beoogd t/m dec 2012	Behaald 2011
Aantal edities	17	7
Aantal scholen dat samsam ontvangt	6.958	6.914
Aantal docenten dat samsam ontvangt	16.291	17.810 - 20.517
Aantal leerlingen dat samsam ontvangt	460.000	456.140 - 528.586
Gemiddeld aantal unieke bezoekers site per maand	20.000	15.146
Deelnemende scholen web expeditie	100	81
Waardering website door docenten	7	7,3
Gemiddelde beoordeling samsam door docenten	7	7,5 en hoger

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=59)

Toelichting op de gerealiseerde output

NCDO heeft in 2011 in totaal 7 edities van *samsam* uitgebracht, met bijbehorende docentenhandleidingen, gadgets en digitale lesopdrachten. De website sluit steeds aan bij het thema dat in het tijdschrift centraal staat.

In 2011 is voor het eerst een *samsam* Junior met lesbrieff uitgebracht, speciaal voor de middenbouw. *samsam* is, in samenwerking met KlasseTV, een pilot gestart om een digitale lesmodule wereldburgerschap te ontwikkelen.

In maart 2011 organiseerde *samsam* de web expeditie; een internetproject over Uganda. Nederlandse kinderen stelden via internet vragen aan leeftijdsgenoten in Uganda. Ze konden ook reageren op stellingen, foto's en filmpjes.

samsam wordt nog steeds goed tot zeer goed gewaardeerd. Voor alle nummers die het afgelopen schooljaar verschenen, geldt dat zij worden gewaardeerd met een 7,5 of hoger.

In Nederland hebben 6.387 scholen een abonnement. In Suriname zijn dat er 527. Door fusies of opheffingen van scholen en door opzeggingen is het aantal scholen dat *samsam* ontvangt in 2011 gedaald, maar bestaande abonnees hebben voor meer leerlingen een abonnement aangevraagd.

Het aantal docenten in de bovenbouw dat het blad ontvangt schommelt tussen de 17.810 en 20.517. Het aantal leerlingen dat *samsam* ontvangt is hoger als *samsam* Suriname (30.000) en *samsam* Junior (voor de middenbouw) meetellen.

Bijdrage aan de outcome

samsam draagt bij aan de verankering van mondiaal burgerschap in het onderwijs (domein 3).

Onderzoek in september 2011 door onderzoeksbureau DUO Market Research onder leerkrachten van basisscholen wees uit dat 68% van de leerkrachten voor hun lessen wereldburgerschap wel eens gebruik maakt van *samsam*. De meeste leerkrachten besteden ongeveer een half uur aan één nummer van *samsam* tijdens de les; 18% besteedt er wel een half tot een heel uur aan. Bijna alle ondervraagde leerkrachten (93%) vinden het (erg) belangrijk om in de klas aandacht te besteden aan wereldburgerschap. *samsam* is naast het bespreken van de actualiteit, lessen in wereldoriëntatie en het bekijken van het Jeugdjournaal een middel om aandacht te geven aan wereldburgerschap, zo laten de leerkrachten weten.

Geleerde lessen en best practices

Nieuwsbegrip

Omdat de inspectie scholen verplicht meer aandacht aan taal- en rekenonderwijs te besteden, dreigt het lesprogramma van veel scholen overbelast te raken. NCDO speelt daarop in.

Samen met de CED-groep-Educatieve Diensten is voor *samsam* een speciale editie van Nieuwsbegrip ontwikkeld. Nieuwsbegrip is een methode voor begrijpend lezen. Vanaf het schooljaar 2011/2012 ontvangen scholen Nieuwsbegrip-opdrachten bij *samsam*. Zo kunnen leerkrachten wereldburgerschapslessen integreren in taalonderwijs en het gebruik van *samsam* in de klas vergroten. CED en *samsam* maken gebruik van elkaars positieve imago en versterken hun positie als 'sterk merk' in het Primair Onderwijs.

samsam en samsam Junior

Na twee pilots en een eerste editie *samsam junior* (september 2011) werd duidelijk dat het beter is om *samsam* voor de bovenbouw en *samsam Junior* niet over eenzelfde thema te laten gaan. Het is voor leerkrachten duidelijker als het blad voor de bovenbouw een ander thema heeft dan de middenbouw-*samsam*; het is dan geen vraag meer welke uitgave nu geschikt is voor welke groep. Ook is de doelgroep van *samsam Junior* nu scherper afgebakend: leerlingen in groep 5 en niet meer de leerlingen in groep 4-5 (met overloop naar 5-6).

Daarnaast is de productie van *samsam Junior* gescheiden van die van *samsam*-bovenbouw. Het maken van twee magazines door één journalist en één fotograaf in dezelfde periode en op eenzelfde locatie bleek te leiden tot een gecompliceerde productie en minder kwaliteit, terwijl de kostenbesparing naar verhouding klein was.

Web expeditie

De ervaringen met de web expeditie hebben geleerd, dat de deelname van de kinderen inhoudelijk onvoldoende opleverde, zeker in verhouding tot de kosten. Daarom is besloten het budget in 2012 te halveren en de formule aan te passen. De web expeditie vraagt nu minder redactionele inzet en is niet meer gericht op directe communicatie tussen kinderen in Nederland en het themaland. Inhoudelijke bijdragen van Nederlandse kinderen staan nu centraal.

“Mijn complimenten over het leuke initiatief om met Nieuwsbegrip (i.e. CED lesbrieff Begrijpend Lezen) samen te werken, wat een geslaagde actie is dit! De kinderen zijn nog nooit zo enthousiast met begrijpend lezen aan de slag gegaan, tegelijkertijd krijgen ze van alles

*te leren over pinda's en pindakaas, helemaal super. Wij zeggen:
Lekker zo doorgaan!"*

Juf Lourien en groep 8 van CBS De Bron in Hellevoetsluis.

MyWorld

Doelstelling

Het faciliteren en ondersteunen van kleine goede doelen stichtingen die zich bezig houden met ontwikkelingssamenwerking, zowel in Nederland als in het buitenland.

Het genereren en toegankelijk maken van relevante kennis en informatie, om daarmee deze particuliere initiatieven te helpen hun maatschappelijke impact verder te vergroten.

Input	Budget	Uitgaven
	99.827	111.755

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=54)

Output	Beoogd t/m dec 2012	Behaald 2011
Aantal adviezen particulier initiatief	200	16
Aantal leden MyWorld community	-	553
Aantal edities myWorld	6	2
Tevredenheid bezoekers website MyWorld	Ruim voldoende	-

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=55)

Toelichting op de output

Voor MyWorld stond 2011 stond in het teken van het bouwen en ontwikkelen van de MyWorld site en online community. Op die community kunnen particuliere initiatieven elkaar vinden om kennis en informatie te delen en om hun vragen te stellen. Vanaf oktober hebben we met een groeiende groep gebruikers aan dit online platform gewerkt; al vóór de officiële lancering (in januari 2012) had het 553 actieve leden.

Ook bouwde NCDO aan de online en telefonische helpdesk en aan een MyWorld Wiki. MyWorld Wiki bevat informatie over landen en projecten, gelinkt aan organisatieprofielen, projectprofielen, fondsprofielen en landenprofielen. De daadwerkelijke lancering van MyWorld vond net ná 2011 plaats (in januari 2012).

Van de zes edities van het kwartaalblad MyWorld die we voor december 2012 willen uitbrengen, zijn er in de tweede helft van 2011 (precies volgens planning) twee verschenen.

Particuliere Initiatieven kunnen de weg naar het NCDO ondersteuningsteam op MyWorld inmiddels goed vinden. In 2011 plaatste het ondersteuningsteam van NCDO ruim 500 berichten met antwoorden op vragen van particuliere initiatieven op Myworld.nl.

In gesprekken heeft het team nog eens 16 uitgebreidere adviesvragen van Particuliere Initiatieven beantwoord. De meeste van deze adviesvragen hadden betrekking op de mogelijkheid om aan fondsen te komen voor de realisatie van projecten. Wij hebben

daarop uitleg gegeven over online fondswervingsplatforms zoals de 1%-club, Pif-World en Akvo.org. Ook hebben we doorverwezen naar partijen die fondsen aanbieden, zoals Wilde Ganzen en Impulsis. Ook kregen we vragen over de introductie van de Social Return on Investment (SROI) methode in Suriname; daarop hebben we suggesties gedaan voor mogelijkheden om andere partijen hiervoor te interesseren. Tenslotte hebben we een groep UpAct studenten advies gegeven in de vorm van een workshop over de valkuilen in internationale samenwerking.

Bijdrage aan de outcome

Met MyWorld draagt NCDO bij aan het gebruik van kennis door professionals en aan het functioneren van een levendige community of practice rond mondiale vraagstukken en mondiaal burgerschap (domein 1). Steeds meer mensen weten hun weg naar dit platform te vinden, zoals blijkt uit de inschrijvingen.

Met de MyWorld Community en Wiki draagt NCDO er ook toe bij, dat mensen gemakkelijker kennis met elkaar kunnen delen (domein 4). Deelnemers leren van en nemen deel aan de verschillende mogelijkheden die NCDO op dat gebied met MyWorld aanbiedt. De eerste resultaten van de MyWorld Community en Wiki, alsmede de reacties op het blad, laten nu al zien dat gebruikers zeer betrokken en actief zijn.

Geleerde lessen en best practices

Dat de ondersteuning van het particulier initiatief zoals we die vóór 2011 kende in Nederland niet meer mogelijk was, was aan het begin van dit jaar al heel duidelijk. Bovendien kwamen we tot de conclusie dat ons aanbod van trainingen en advisering niet meer helemaal bij de vraag paste. Op basis van deze conclusies hebben we de ondersteuning van Particuliere Initiatieven gemoderniseerd. Samen met alle grotere organisaties hebben we een online platform opgezet, die als basis dient voor een creatiever en meer klantgericht aanbod. Daarvoor is wel een duidelijk ondersteuningsteam noodzakelijk. NCDO zet daartoe in op het stimuleren van kennisuitwisseling. Op die manier kan de gemeenschap van particuliere initiatieven elkaar onderling ondersteunen, in plaats van de 'oude' situatie waarin professionals vragen beantwoordden.

Training professionals

Naam: Faciliteren kennisuitwisseling professionals Mondiaal Burgerschap

Doelstelling

Het ondersteunen door middel van kennisuitwisseling van professionals die zich bezighouden met het bevorderen van mondiaal burgerschap bij het vergroten van het effect van hun activiteiten en het inzichtelijk maken van dat effect.

Het delen van kennis die nodig is om effectief (samen) te werken aan mondiaal burgerschap en van kennis over methoden en technieken voor het opzetten en evalueren van activiteiten, specifiek voor SBOS aanvragers.

Input	Budget	Uitgaven
	50.486	11.862

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=74)

Output	Beoogd t/m dec 2012	Behaald 2011

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=75)

Output	Beoogd t/m dec 2012	Behaald 2011
Bijeenkomsten SBOS aanvragers	4	2
Gemiddeld aantal deelnemers bijeenkomsten	15	19
Deelnemers online netwerk (LinkedIn)	-	66
Aantal individuele adviezen en trainingen	-	44
Aantal eenmalige workshops/trainingen	-	5
Klanttevredenheid	Ruim voldoende	Goed

Toelichting op de output

NCDO heeft in 2011 een vijfdaags Leertraject Planning, Monitoring en Evaluatie (PME) opgezet voor organisaties die SBOS subsidie hebben gekregen, inclusief een online netwerk op LinkedIn. In het kader van dit leertraject werden in 2011 twee bijeenkomsten georganiseerd, de eerste over Meetbare doelstellingen en het formuleren van goede vragenlijsten en de tweede over Kwantitatieve methoden van dataverzameling. Beide bijeenkomsten werden positief beoordeeld; zo werd de inhoud van de tweede dag door 75% van de respondenten gekwalificeerd als 'goed' en door 25% zelfs als 'zeer goed'.

Daarnaast heeft NCDO aan 44 organisaties individueel adviezen gegeven op het gebied van PME. De organisaties wilden vooral meer weten over methoden en technieken en over de vraag, hoe ze PME konden inbedden in de organisatie.

Ook organiseerden we in 2011 op verzoek eenmalige workshops en trainingen, zoals een PME Training aan Upact (11 deelnemers), een PME training voor 12 van de SBOS aanvragers die in de eerste ronde een subsidie ontvingen, een workshop voor COS-sen over mogelijke onderlinge samenwerking en een workshop over Succesvol lobbyen tijdens Partos Plaza.

In juni organiseerden we een workshop in het kader van de SID-lezingencyclus van Kate Nash. Kate Nash, verbonden aan de universiteit van Londen, doet onderzoek naar mondiale solidariteit als recht in plaats van als liefdadigheid.

Bijdrage aan de outcome

Met de trainingen en adviezen heeft NCDO bijgedragen aan toepassing van kennis over mondiaal burgerschap en mondiale vraagstukken in de beroepspraktijk van deelnemers (domein 1). Ook droegen de trainingen en adviezen bij aan toepassing van kennis over methoden en technieken om het effect van activiteiten inzichtelijk te maken (domein 4). Individuele adviezen en het leertraject geven aan SBOS gefinancierde organisaties tools om hun onderzoek naar de effectiviteit van hun eigen interventie op het gebied van mondiaal burgerschap zo goed mogelijk vorm te geven.

Na afloop van het PME-traject in 2012 gaan we onderzoeken hoe professionals in de praktijk de opgedane kennis gebruiken.

Geleerde lessen en best practices

De projecten en activiteiten die op het gebied van mondiaal burgerschap worden georganiseerd zijn zeer divers van aard. Dat vereist een op maat gesneden aanpak. Zo'n aanpak is echter soms moeilijk te realiseren in een collectief trainingstraject zoals het PME leertraject. Het is dus beter om te kiezen voor een aanpak van onderlinge samenwerking en co-creatie, zodat we daarmee de diversiteit binnen de projecten

kunnen benutten en organisaties van elkaar kunnen leren en elkaar kunnen ondersteunen.

NCDO zal daarom in 2012 naast de inhoudelijke kennisdeling en kennisdeling op het gebied van onderzoek- en evaluatiemethoden veel aandacht besteden aan het onderwerp partnerschappen.

Jongeren-programma

Naam

Jongeren betrekken bij Mondiaal Burgerschap activiteiten

Doelstelling

Jongeren in Nederland stimuleren om actief te worden als mondiaal burger. Organisaties en activiteiten op het gebied van mondiale vraagstukken die zich richten op jongeren stimuleren en ondersteunen. Kennis ontwikkelen, verzamelen en verspreiden over manieren om jongeren te betrekken bij mondiale vraagstukken.

Input	Budget	Uitgaven
	5.000	nihil

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=48)

Toelichting op de input

Het jaar 2011 heeft NCDO besteed aan de opzet van een jongerenstrategie en het uitvoeren van een omgevingsanalyse om de al bestaande activiteiten goed in kaart te brengen. De trainingen binnen het jongerenprogramma en de panelbijeenkomsten vinden daarom allemaal in 2012 plaats.

In 2011 is met name tijd (en bijna geen geld) uitgetrokken om zowel intern als extern aanbod en behoeften op jongerenterrein in kaart te krijgen, zodat in 2012 het capaciteitsaanbod van NCDO beter aansluiting gaat vinden bij wat leeft.

Output	(Beoogd t/m dec 2012)	Behaald 2011
Aantal bijdragen aan derden	6	3
Aantal trainingstrajecten voor jongeren	2	0
Aantal jongerenpanel-bijeenkomsten	4	0
Aantal bereikte jongeren (indirect)	100.000	-

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=49)

Output	(Beoogd t/m dec 2012)	Behaald 2011
Aantal bereikte jongeren (direct)	10.000	140
Aantal individuele adviezen	50	16
Klanttevredenheid	Ruim voldoende	-

Toelichting op de output

NCDO heeft gesprekken gevoerd over mogelijke samenwerking met o.a. Stichting Verbeter de wereld, Beco Nederland (adviesbureau voor duurzame ontwikkeling) en Stichting Oikos. NCDO heeft individuele adviezen verzorgd aan haar partners over manieren om jongeren te betrekken bij mondiale vraagstukken.

NCDO heeft drie bijdragen geleverd aan activiteiten van haar partners. Dat waren de workshop 'Update Your Career', georganiseerd tijdens COS Brabant in het kader van het SBOS project Consumptie Verplicht en bestemd voor 20 Young Professionals; de workshop Jonge Vrijwilligers tijdens de landelijke PI dag van Wilde Ganzen en de bijeenkomst Aiesec over mogelijkheden voor starters in de IS sector (ondersteund met factsheets).

Bijdrage aan de outcome

Met haar jongerenprogramma stimuleert NCDO intermediaire organisaties om mondiaal burgerschap een plaats te geven binnen hun activiteiten voor jongeren (domein 3). NCDO adviseert en verbindt intermediaire organisaties die zich richten op jongeren. Om te zien wat hierin de stand van zaken is, zullen we in 2012 onderzoeken welke plaats deze activiteiten hebben en wat de bijdrage van NCDO daaraan is geweest.

Geleerde lessen en best practices

De ervaringen in 2011 hebben ons geleerd, dat factsheets goed werken en zeer gewaardeerd worden als onderbouwing voor een training of workshop. Ze zullen daarom in de toekomst vaker worden ingezet.

Als NCDO workshops verzorgt bij activiteiten van derden, moeten we vooraf beter met de betreffende organisatie afstemmen hoe we omgaan met werving, communicatie en aansluiting bij de doelgroep.

Training PI

Naam

Training en advies voor particuliere initiatieven

Doelstelling

Faciliteren en ondersteunen van kleine goede doelen stichtingen die zich bezig houden met ontwikkelingssamenwerking, zowel in Nederland als in het buitenland. Genereren en toegankelijk maken van relevante kennis en informatie om deze particuliere initiatieven te helpen hun maatschappelijke impact verder te vergroten.

Input	Budget	Uitgaven
	120.000	104.986

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=56)

Output	Beoogd t/m dec 2012	Behaald 2011
Aantal trainingen voor PI (COS)	-	5
Aantal deelnemers trainingen (totaal)	600	312
Aantal externe trainers/workshopleiders in het netwerk	15	6
Aantal verdiepende trainingen interventies (NCDO)	4	2
Aantal deelnemers trainingen interventies	300	52
Tevredenheid deelnemers trainingen	Ruim voldoende	Goed
Aantal bijdragen aan activiteiten derden en aan evenementen	10	3
Aantal verzonden flyers aan PI	6.000	500
Oplage digitale nieuwsbrief PI	6.000	198

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=57)

Toelichting op de output

In de eerste helft van 2011 heeft NCDO zich vooral geconcentreerd op het ontwikkelen van een strategisch plan en van activiteiten rond het particulier initiatief (PI). We deden dat in samenwerking met andere partijen die het PI ondersteunen, zoals Wilde Ganzen, Impulsis, Simavi, Oxfam/Novib, Cordaid, Aqua for All, Better Care Network, Partos (Linkis), de COS-sen en SBOS.

NCDO heeft in 2011, in samenwerking met COS-Zeeland, een trainersnetwerk opgezet. Dit netwerk bestaat uit zes trainers die met behulp van een door NCDO gemaakt trainingshandboek trainingen verzorgen voor particuliere initiatieven. Ook heeft NCDO samen met hen een gestandaardiseerde methodiek ontwikkeld voor de organisatie en inhoud van workshops en netwerkbijeenkomsten. De COS-trainers verzorgden vervolgens trainingen en bijeenkomsten voor de particuliere initiatieven in het land.

NCDO heeft in 2011 ook verschillende eigen trainingen verzorgd en georganiseerd, meestal als respons op veel voorkomende adviesvragen. Het aantal deelnemers is veel te ambitieus ingeschat en wordt bijgesteld naar de helft, 150 deelnemers. De waardering voor deze trainingen en bijeenkomsten is door deelnemers gemiddeld met goed beoordeeld.

In 2011 is zes keer een digitale nieuwsbrief verzonden aan 33 professionals. Sinds de formele lancering van het online platform voor particuliere initiatieven MyWorld in januari 2012 krijgen alle stakeholders van MyWorld de digitale nieuwsbrief over particuliere initiatieven toegestuurd (niet in bovenstaande cijfers). Behalve 500 flyers voor de particuliere initiatieven in Noord Holland, is ook met het verzenden van flyers eerst gestart na de formele lancering van MyWorld in januari 2012.

Bijdrage aan de outcome

De activiteiten rond particuliere initiatieven dragen bij aan het gebruik van kennis over mondiaal burgerschap (domein 1 en over interventies en interventiemethoden ten behoeve van versterking van mondiaal burgerschap (domein 4). Deelnemers leren van en nemen deel aan de verschillende trainingen en bijeenkomsten die NCDO op dat terrein organiseert.

Geleerde lessen en best practices

In het 'leerjaar' 2011 heeft NCDO helder voor ogen gekregen wat het betekent dat de particuliere initiatieven weliswaar de doelgroep zijn, maar geen directe klant meer zoals vroeger. NCDO richt zich wel op de Particuliere Initiatieven, maar onze werkelijke klanten zijn vooral de organisaties die het particulier initiatief daadwerkelijk steunen en financieren, zoals Wilde Ganzen, Impulsis en de COS-sen.

Wereldburger-schap lerarenopleiding

Doelstelling

Ontwikkelen van een scholingsaanbod over wereldburgerschap voor leraren en docenten in opleiding; dit scholingsaanbod implementeren op 10 lerarenopleidingen en PABO's en zo zorgen dat lerarenopleidingen structureler aandacht besteden aan wereldburgerschap.

Input	Budget	Uitgaven
	5.625	nihil

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=69)

Output	Beoogd t/m dec 2012	Behaald 2011
Aantal workshops voor docenten	-	10
Aantal bereikte studenten	-	426 Pabo studenten
Dossiers met kennis/informatie	2	0
Online training tools	2	0
Waardering trainingen en advies	Minimaal een 7	-

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=70)

Toelichting op de gerealiseerde output

In 2011 heeft NCDO voor 426 studenten op PABO's door het hele land 10 workshops over wereldburgerschap verzorgd, uitgevoerd door Zirkon in opdracht van NCDO/*samsam*. De workshops hadden als thema de conceptuele verdieping en de verankering van wereldburgerschap in het onderwijs, met Samsam als concreet handelingsperspectief.

NCDO heeft training tools ontwikkeld waarmee docenten zelf online kunnen bepalen hoe ver hun school is op het gebied van wereldburgerschap. Ook kunnen de docenten daarop vinden welke producten en diensten er zijn die hen verder kunnen helpen met de verankering van wereldburgerschap in de school. Deze tools zijn naar verwachting in de tweede helft van 2012 klaar.

Bijdrage aan de outcome

NCDO helpt docenten om mondiaal burgerschap een vaste plaats te geven in hun les- en schoolplannen (domein 3) door hen van de juiste kennis en praktische tips en adviezen te voorzien. Om te weten te komen wat daarin nu de stand van zaken is, stelt NCDO een onderzoek in onder een representatieve groep scholen in het BO en VO en enkele PABO's. Daarmee brengen we de mate van de verankering van mondiaal burgerschap en de bijdrage van NCDO daaraan in kaart. Het onderzoek is in december opgezet; de resultaten worden in 2012 gepubliceerd.

Geleerde lessen en best practices

Het NCDO-onderzoek in het PABO-onderwijs, waarvan de resultaten in mei 2012 worden gepresenteerd, zal leidend zijn voor een specifiek lesaanbod voor lerarenopleidingen dat NCDO ontwikkelt in samenwerking met partners Edukans en Zirkon.

Wereldburger-schap docenten

Doelstelling

Ontwikkeling van een passend wereldburgerschap (na)scholingsaanbod voor docenten. Zorgen dat dit aanbod past in de drukke schema's van docenten en aansluit bij behoeften en mogelijkheden van docenten, schoolleiders en scholen. Aanbod ontwikkelen in nauwe samenwerking met docenten (en andere partners) en mede aanbieden via al bestaande kanalen in het onderwijs.

Input	Budget	Uitgaven
	59.195	19.463

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=66)

Toelichting op de input

De onderbesteding wordt veroorzaakt doordat de productie van een aantal outputs (generieke onderwijsproducten) voor 2012 is gepland.

Output	Beoogd t/m dec 2012	Behaald 2011
Deelnemers trainingen	240 docenten	250 docenten
Deelnemers leertraject	-	50 docenten
Deelnemende scholen leertraject	-	25 scholen
Modulen dossiers	6	1 (voor MBO)
Generieke onderwijsproducten	5	0
Tevredenheid	Minimaal een 7	-

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=68)

Toelichting op de gerealiseerde output

In de eerste helft van 2011 heeft NCDO op basis van leervragen van docenten en in co-creatie met scholen en docenten het leertraject 'Van burgerschap naar actief wereldburgerschap' opgezet voor het schooljaar 2011 – 2012. Het traject wordt vergezeld van een digitale leeromgeving (Ning). Het leertraject bestaat uit acht werk-/leersessies voor vijftig docenten en behandelt onderwerpen als burgerschap, internationalisering, methoden en lesmateriaal, bronnen en onderzoek. In 2011 zijn de eerste twee trainingen georganiseerd.

In het hele jaar 2011 heeft NCDO verschillende trainingen en workshops verzorgd op individuele scholen. We onderzoeken of we de ambitie moeten bijstellen, immers een aantal outputs zijn al eind 2011 gerealiseerd.

Bijdrage aan de outcome

NCDO wil docenten faciliteren om mondiaal burgerschap een vaste plaats te geven in hun les- en schoolplannen (domein 3) door hen met de juiste kennis en praktische tips en adviezen op weg te helpen.

Geleerde lessen en best practices

De evaluatie door het Kohnstamm-instituut van de onderwijsactiviteiten van NCDO in de periode 2006-2010 heeft er toe geleid, dat we de volgende drie aspecten in het nieuwe onderwijsprogramma hebben opgenomen. Prioriteit geven aan het bereiken van docenten in het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs en de lerarenopleidingen. Structurele contacten met het onderwijsveld organiseren om voldoende te weten welke vragen en behoeften er zijn (dat gebeurt met klankbordgroepen, stakeholderbijeenkomsten, conferenties en een LinkedIn groep). Allianties sluiten met strategische partners als APS, Cito en SLO, maar ook met schoolbegeleidingsdiensten, vakverenigingen van leraren, lerarenopleidingen, educatieve uitgeverij en organisaties met vergelijkbare doelstellingen als NCDO zoals Amnesty en Edukans.

In 2011 hebben we geleerd, dat het werken met gemengde groepen van PO en VO door elkaar in de praktijk goed aanslaat. Er zijn veel raakvlakken tussen docenten die met wereldburgerschap werken, ook al werken zij voor verschillen scholen en type onderwijs. De generieke modules en self-assessment tools die momenteel worden ontwikkeld, worden in 2012 op de nieuwe NCDO-website aangeboden. Het leertraject zal in 2012 worden afgesloten met een gezamenlijke publicatie onder de concepttitel: 'Van burgerschap naar actief wereldburgerschap: praktijkervaringen uit het onderwijs'.

Websites ontwikkelings-educatie

Naam

Websites ontwikkelingseducatie

Doelstelling

Via de portal www.burgerschap.nl (<http://www.burgerschap.nl>) kennis en informatie over wereldburgerschap verspreiden. Pluggen van relevante kennis, nieuwtjes etc. op relevante onderwijssites zoals kennisnet en wikiwijs.

Input	Budget	Uitgaven
	28.993	11.668

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=50)

Output	Beoogd t/m dec 2012	Behaald 2011
Unieke bezoekers websites per maand*	20.000	23.770
Downloads	200	-
Digitale nieuwsbrieven	4	6
Aantal abonnees	10.000	9.800

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=51)

Toelichting op de gerealiseerde output

Het aantal unieke bezoekers van de websites is gestegen van 16.371 in de eerste helft van 2011 naar 23.770 in de tweede helft en dat is dus meer dan beoogd. Alle onderwijswebsites te worden in 2012 geïntegreerd in de nieuwe website ncdo.nl. Tot die tijd worden de onderwijswebsites actueel gehouden, maar niet verder uitgebreid.

We onderzoeken of we de ambitie moeten bijstellen, immers een aantal outputs zijn reeds eind 2011 gerealiseerd.

Bijdrage aan de outcome

NCDO faciliteert docenten om mondiaal burgerschap een vaste plaats te geven in hun les- en schoolplannen (domein 3). We helpen hen daarbij op weg met de juiste kennis en met praktische tips en adviezen. Inmiddels is de website www.wereldburgerschap.nl (<http://www.wereldburgerschap.nl>) bekend bij 19% van alle leraren in het basisonderwijs, zo blijkt uit voorlopige cijfers van NCDO onderzoek; 4% gebruikt de website voor de eigen lessen.

Geleerde lessen en best practices

NCDO doet onderzoek onder een representatieve groep scholen in het BO, VO en PABO's om de verankering van mondiaal burgerschap en de bijdrage van NCDO daaraan in kaart te brengen. De websites maken deel uit van dit onderzoek. Het onderzoek is in december 2011 begonnen, zodat de resultaten nog niet bekend zijn. Er zijn overigens redenen genoeg om te concluderen dat het van belang is te blijven investeren in het samenbrengen van kennis en informatie op internet voor deze onderwijsdoelgroep. Dat blijkt immers uit de talloze vragen van docenten en onderwijsprofessionals die wij wekelijks krijgen via de websites en uit de hoeveelheid bestellingen en aanmeldingen voor de onderwijsnieuwsbrief. Vooral de digitale publicaties 'wereldcanon' en 'de wereld wordt kleiner als je groter wordt' en het overzicht aan lesmaterialen en methodes worden hoog gewaardeerd.

* www.wereldburgerschap.nl (<http://www.wereldburgerschap.nl>),
www.venstersopdewereld.nl (<http://www.venstersopdewereld.nl>),
www.basisschool.wereldburgerschap.nl
(<http://www.basisschool.wereldburgerschap.nl>), www.wereldplein.nl
(<http://www.wereldplein.nl>)

Trainingstraject journalistiek talent

Doelstelling

Een beeld geven van de diversiteit binnen 'de Islamitische wereld'; een beeld geven van de media in een aantal niet-Westerse landen en kennis verspreiden over de verschillende perspectieven op internationale betrekkingen.

Input	Budget	Uitgaven
	28.390	12.889

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=60)

Output	Beoogd t/m dec 2012	Behaald 2011
Aantal trainingstrajecten	2	1
Aantal bijeenkomsten	-	4
Gemiddeld aantal deelnemers	25	69
Tevredenheid	Ruim voldoende	Goed

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=61)

Toelichting op de output

In 2011 organiseerde NCDO in het kader van het trainingstraject voor journalisten drie workshops voor journalisten in opleiding aan Universiteiten/Hogescholen en één Masterclass voor werkende journalisten. In totaal telde het trainingstraject 275

deelnemers: 14 aan de UvA, 23 aan de Hogeschool Utrecht en 213 (alle eerstejaars) aan de Hogeschool Tilburg plus 25 studenten bij de Masterclass.

Thema van de workshops was 'de wereld volgens journalisten uit Islamitische landen'; ze maakten deel uit van de voorbereiding tot het trainings- en uitwisselingsproject Beyond Your World. Doel van dat project is het creëren van draagvlak binnen de media voor berichtgeving over internationale samenwerking. In de eerste fase van dat programma doen studenten kennis op over internationale samenwerking en andere culturen en krijgen zij adviezen die van pas kunnen komen bij het werk als journalist in het buitenland. Tijdens de workshops zelf staan twee dingen centraal: de relatie tussen Nederland/Europa en 'de Islamitische wereld' (het Midden Oosten, betreffende landen) en de wederzijdse beeldvorming en de rol van de media daarin. De studenten krijgen door deze les een beeld van de diversiteit binnen 'de Islamitische wereld', een beeld van de media in enkele niet-Westerse landen en kennis over de verschillende perspectieven op internationale betrekkingen.

De Masterclass media, beeldvorming en complexe internationale onderwerpen maakte deel uit van de Avond van de buitenlandjournalistiek op 29 november. Daarbij werkte NCDO samen met Lokaal Mondiaal, in het kader van het Dick Scherpenzeel Programma.

Zowel de workshops als de Masterclass werden goed beoordeeld: 61% van de respondenten vond de kwaliteit van de sprekers, het inhoudelijke programma, de opdracht en de trainers goed tot zeer goed.

Bijdrage aan de outcome

Het Trainingstraject Journalistiek Talent levert een bijdrage aan kennis over Mondiaal Burgerschap (domein 1) en aan verbreding en verdieping van het debat (domein 2).

Uit de evaluaties blijkt dat de kennis over mediaberichtgeving in een internationale context bij de deelnemers is toegenomen – zij het in de meeste gevallen (64% van de respondenten) een beetje, soms (9% van de respondenten) sterk. Deelnemers aan de workshops zeiden deze kennis te kunnen gebruiken bij de studiereis die deel uitmaakt van hun opleiding. Voor deelnemers aan de masterclass komt de kennis van pas bij hun werk als opiniemaker. Bijna alle deelnemers (91%) vindt dat NCDO dit soort activiteiten moet blijven faciliteren. Voor NCDO is de doelgroep van toekomstige opiniemakers zeer interessant, omdat zij er voor kunnen zorgen dat we ook jongeren bij het debat kunnen betrekken.

Omdat veel deelnemers (255) studenten waren, heeft dit trainingstraject ook bijgedragen aan verankering van mondiaal burgerschap in het onderwijs (domein 3). Onderwijsinstellingen worden hierdoor immers gestimuleerd om mondiaal burgerschap een plaats te geven in het bestaande curriculum.

Geleerde lessen en best practices

De combinatie van journalisten én fotografen als gastsprekers bij de Masterclass werkte goed, omdat deze diversiteit ook een weerspiegeling was van het aanwezige publiek. Hierdoor konden de workshopbegeleiders aan verschillende leervragen voldoen en was er een mooie variëteit aan verhalen en tips.

Trainingstraject politiek talent

Doelstelling

Het vergroten van kennis onder aankomend politici over internationale samenwerking, vraagstukken van armoede en ontwikkeling in de wereld en over het belang van

Nederland om op deze terreinen actief te zijn.

Input	Budget	Uitgaven
	28.390	20.845

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=52)

Output	(Beoogd t/m dec 2012)	Behaald 2011
Aantal trainingstrajecten	2	1
Aantal bijeenkomsten	-	5
Gemiddeld aantal deelnemers	25	25
Tevredenheid	Ruim voldoende	Goed

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=53)

Toelichting op de output

NCDO is het jaar 2011 begonnen met een inventarisatie onder politieke partijen over wat hun bestaande activiteiten en leertrajecten op het gebied van IS zijn en welke vragen en behoeften er leven. Ook is onderzocht hoe we het trainingstraject zo kunnen opzetten, dat het optimaal aansluit bij de wensen van de deelnemers en bij de nieuwe rol van NCDO.

In de tweede helft van 2011 heeft NCDO daarop vijf trainingsbijeenkomsten gehouden, met als thema's onder andere Voedselzekerheid (mmv Hans Eenhoorn), Nederlands beleid: geef het beleid van Knapen invulling (aan de hand van de aanbevelingen van de WRR, met medewerking van Bram van Ojik) en Economische ontwikkeling en de rol van het bedrijfsleven, met medewerking van Alexander Rinnooy Kan. De trainingsbijeenkomsten werden voorafgegaan door een introductiebijeenkomst over rol en werkwijze van NCDO en een Masterclass. Het geheel werd afgesloten met een diner met presentaties van de visies van de deelnemers op de toekomst van het beleid op het gebied van Internationale Samenwerking in Nederland.

De respons op de bijeenkomsten was zeer goed: 83% van de respondenten geeft in een evaluatie aan dat er in de masterclass aan hun leervragen is voldaan en 92% van de deelnemers vond de sprekers in de masterclass goed tot zeer goed.

Het leertraject loopt nog door tot en met januari 2012.

Bijdrage aan de outcome

Dit leertraject draagt bij aan verbreding en verdieping van het debat over internationale samenwerking (domein 2). Omdat wij deelnemers voorzien van kennis over relevante thema's, gebaseerd op betrouwbaar onderzoek, kunnen de deelnemers die kennis inzetten ten behoeve van het publieke en politieke debat. Uit enquêtes onder de deelnemers blijkt, dat dat ook zo werkt. 75% van de respondenten stelt dat de Masterclass ertoe heeft geleid dat ze nu meer met internationale samenwerking bezig zijn en 41% van de respondenten zegt de verworven informatie te gebruiken voor studie of werk.

Ook lieten deelnemers tijdens een klankbordgroep weten, dat zij zich als gevolg van hun deelname aan deze masterclass zekerder voelen in het debat over mondiale vraagstukken en internationale samenwerking. Mede dankzij ons trainingstraject heeft een van de deelnemers zijn ambitie om politiek actief te zijn op het gebied van internationale samenwerking zelfs omgezet in een functie bij een van de sprekers

(lobby-bureau voor OS).

Geleerde lessen en best practices

Omdat NCDO zelf onderzoek heeft gedaan op het gebied van mondiale vraagstukken hebben we meer grip gekregen op de inhoud van de Masterclass. De samenwerking met de onderzoeksafdeling, die met kennisdossiers en factsheets input leverde voor de Masterclasses, is dus zeer vruchtbaar gebleken.

Round Table of Worldconnectors

Naam

Round Table of Worldconnectors

Doelstelling

Door middel van een netwerk van opinieleiders uit het bedrijfsleven, NGO's, wetenschap, politiek, religieuze groepen en nieuwe media visies en statements ontwikkelen, geïnspireerd op de VN Millenniumverklaring en het Earth Charter, met als doel politici, beleidsmakers en opinieleiders te betrekken bij mondiale vraagstukken.

Input	Budget	Uitgaven
	153.786	86.457

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=33)

Een aantal activiteiten (zoals het uitgeven van het yearbook) is naar 2012 verplaatst

Output	(Beoogd t/m dec 2012)	Behaald 2011
Aantal leden RTW	50	65
Aantal Worldconnections	-	220
Abonnees bijeenkomsten RTW	6	3
Aantal unieke bezoekers website per maand	-	1.434
Aantal media-uitingen	-	49
Bereik geschreven media	1.000.000	267.635
Aantal bijdragen aan radio en TV	-	4
Bereik radio en TV	-	1.484.000
Aantal publicaties	50	2

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=34)

Output	(Beoogd t/m dec 2012)	Behaald 2011
Aantal thematrajecten	8	4
Aantal bezoekers publieksevents	-	185
Tevredenheid over het netwerk	Goed	Goed

Toelichting op de output

Sinds 2006 faciliteert NCDO de Round Table of Worldconnectors in samenwerking met SID NL, waarbij NCDO de website beheert en Round Tables organiseert, themagroepen begeleidt, onderzoek inbrengt en Worldconnectors bij hun media-uitingen ondersteunt.

In 2011 hebben drie Round Tables plaatsgevonden:

- Op 8 april de Worldconnectors Round Table Meeting over ‘Civic Driven Change’ in de Arabische wereld.
- Op 5 oktober de Worldconnectors Round Table Meeting over ‘The Post-2015 Development Agenda: Millennium Development Goals in Perspective’.
- Op 9 december de Worldconnectors Round Table Meeting ‘Connecting Worlds to build 100% Vital Communities’.

In 2011 hebben de Worldconnectors in themagroepen gewerkt aan vier thema’s:

- Financial Systems, in samenwerking met FIER, het netwerk van jonge bankiers.
- Voedselzekerheid, in samenwerking met o.a. de Rabobank Foundation.
- Vital Local Communities, leidend tot een visiedocument over Voedselzekerheid dat verspreid is onder belanghebbenden in Nederland.
- Green Economy, leidend tot het initiatief De Echte Prijs (<http://www.worldconnectors.nl/index.php?id=8&c=&n=226>). Worldconnector Lynn Zebeda kreeg met dit initiatief media-aandacht in de programma’s Premier Gezocht, De Wereld Draait Door en FunX radio.

Ook in 2011 organiseerde de Round Table Worldconnectors, in samenwerking met de Adviesraad Internationale Vraagstukken, een publieksdebat voor zo’n 85 belangstellenden over het AIV-advies over de toekomst van Internationale Samenwerking in perspectief ná 2015. In New York organiseerden de Round Table en Eelco Keij, oprichter van KeyLance Consultancy, een bijeenkomst in samenwerking met lokale politieke partijen voor honderd belangstellenden over de Dubbele Nationaliteit.

In 2011 organiseerde NCDO voor het eerst webchats om een breder publiek te bereiken. Op 11 november konden belangstellenden chatten met Herman Wijffels over ‘How should we connect ‘green’ sustainability with ‘social’ sustainability?’ en op 9 december met Sylvia Borren over ‘Vital Communities’.

Als gevolg van interne veranderingen binnen NCDO was er minder budget en capaciteit beschikbaar voor RTW; bovendien is samenwerkingspartner DPRN weggefallen. Daardoor hebben we via de website en andere communicatie uitingen minder mensen bereikt dan in voorgaande jaren.

Bijdrage aan de outcome

Het netwerk van de RTW draagt bij aan verbreding en verdieping van het debat (domein 2), omdat veel leden opinieleider zijn in hun eigen sector. Zo staan zeven van de Worldconnectors in de Trouw Duurzame Top 100 (<http://www.trouw.nl/tr/nl>)

/8844/De-Duurzame-100/integration/nmc/frameset/duurzame100/ranglijst.dhtml) en worden we 13 keer genoemd in de IS lijst met top invloedrijke mensen.

Uit een externe evaluatie naar het effect van het netwerk, in 2011 gehouden naar aanleiding van het vijfjarig bestaan, bleek dat het overgrote deel van de ondervraagden vond dat de Round Table meerwaarde heeft. De ondervraagden vonden de statements zeer relevant en zeer toepasbaar in beleidsontwikkeling en lobby en meer dan de helft zei zelfs actie te hebben ondernomen naar aanleiding van een statement.

Geleerde lessen en best practices

Na vijf jaar Round Table Worldconnectors is (uit dezelfde externe evaluatie) gebleken, dat het wellicht tijd is voor een fundamentele discussie over missie, doelen en strategie van RTW. Een derde van de Worldconnectors is daar vóór, terwijl zo'n 40% zelfs 'radicale veranderingen' wil zien. Uit de evaluatie worden, op basis van de aanbevelingen, lessen getrokken voor de toekomst van RTW en de ondersteuning door NCDO.

Evalueren interventies

Naam

Evalueerbaarheid interventiemethoden

Doelstelling

Bijdragen aan kennisopbouw over interventiemethoden op het gebied van mondiaal burgerschap en over evalueerbaarheid van interventies. Delen van de opgedane kennis met belanghebbenden in het veld.

Input	Budget	Uitgaven
	45.083	nihil

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=9)

Toelichting op de input

Tot nu toe deed NCDO alle onderzoeken zelf, en werd er weinig uitbesteed. Daardoor zijn de kosten beperkt gebleven. Het afgeronde onderzoek is nog gebudgetteerd uit gelden van 2010. Nieuw onderzoek is eind 2011 opgestart, de kosten zullen daarvan zullen met name in 2012 worden gemaakt.

Output	(Beoogd t/m dec 2012)	Behaald 2011
Aantal studies over interventies	2	1
Aantal onderzoekssamenvattingen	2	1
Klanttevredenheid	Ruim voldoende	-

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=10)

Toelichting op de output

In 2011 heeft NCDO het verslag gepubliceerd van het evaluatieonderzoek dat het Verwey Jonker Instituut heeft gedaan naar het effect van draagvlakactiviteiten. De publicatie draagt de titel 'Werken aan draagvlak voor Internationale Samenwerking. Kennis, houding en gedrag van deelnemers aan door NCDO gesubsidieerde bijeenkomsten en nieuwe media' (Rob Lammerts en Rianne Verwijs: Werken aan draagvlak voor Internationale Samenwerking. Utrecht, Verweij Jonker Instituut 2011).

Van dit verslag is ook een onderzoekssamenvatting gemaakt

(‘Onderzoekssamenvatting 55’); deze onderzoekssamenvatting is verspreid onder de 515 geabonneerde professionals.

Bijdrage aan de outcome

NCDO onderzoekt hoe het effect van activiteiten gericht op mondiaal burgerschap inzichtelijk gemaakt kan worden (domein 4). De studie ‘Werken aan draagvlak’ draagt daartoe bij. De onderzoekers hebben gemeten wat het effect is van bijeenkomsten en nieuwe media projecten op kennis, houding en gedrag van de deelnemers op het gebied van Internationale samenwerking en duurzame ontwikkeling.

Uit het onderzoek blijkt dat de vraag is, of de activiteiten bijdragen aan verbreding van het draagvlak. De affiniteit met IS onder deelnemers van dergelijke activiteiten ligt namelijk veel hoger dan bij de gemiddelde Nederlander, waardoor eerder sprake is van verdieping dan van verbreding. Helaas was de uitval van respondenten was groot om een goede nameting te kunnen doen.

De geleerde lessen en best practices worden gedeeld met andere professionals die zich bezig houden met effectmetingen.

Geleerde lessen en best practices

De studie Werken aan draagvlak voor Internationale Samenwerking heeft laten zien dat goede effectstudies complex zijn, zowel in het design als in het veldwerk. Gebleken is dat het niet meevalt om de onderzoekspopulatie, het juiste tijdstip en type meetinstrument te kiezen die passen bij het type interventie. Bovendien blijkt dat bij kleine interventies zoals eenmalige bijeenkomsten de respons (te) klein is, met name bij een nameting. NCDO neemt deze leerpunten mee in vervolgonderzoek en deelt ze (via individuele adviezen en PME-trainingen) met SBOS-programma’s. NCDO zal zich in de toekomst ook richten op kwalitatieve onderzoeksmethoden.

Kennisdossiers en factsheets

Naam

Kennisdossiers

Doelstelling

Ontsluiten van bestaande kennis over uiteenlopende thema’s op het gebied van internationale samenwerking, door middel van kennisdossiers en verkenningen.

Input	Budget	Uitgaven
	27.243	5.343

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=13)

Toelichting op de input

De kennisdossiers zijn eind 2011 geproduceerd, de kosten vallen voor het merendeel in 2012.

Output	(Beoogd t/m dec 2012)	Behaald 2011
Aantal kennisdossiers	12	3
Aantal verspreide kennisdossiers	-	150
Aantal factsheets over eigen onderzoek	8	5
Aantal verkenningen	6	1
Aantal prijsuitreikingen onderzoek	1	0
Klanttevredenheid	Ruim voldoende	-

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=14)

Toelichting op de output

NCDO heeft in 2011 onderzoek uitgevoerd ten behoeve van kennisdossiers, factsheets en een verkenning. We hebben thematisch onderzoek gedaan, (met name literatuur en -beleidsonderzoek) voor de invulling van kennisdossiers zoals dat over de Groene Economie. We hebben onderzoek gedaan voor factsheets, zoals over de Occupy-beweging, en voor achtergronddocumenten, zoals de zogenoemde verkenning over lokale vitaliteit van gemeenschappen.

Onderzoekers van NCDO hebben informatie en advies gegeven voor de inhoudelijke invulling van NCDO activiteiten uit cluster 2 en 3. Het ging om informatie en advies over trainingen, bijvoorbeeld voor de Masterclass Politiek, en over evenementen als het jongerenevenement UN&Me over de VN.

We zorgden er voor dat de Atlas voor Wereldburgerschap, de Schoolatlas en de Millenniumdoelenwebsite 'up to date' bleven en we schreven nieuwsberichten over actuele thema's voor de NCDO website. Ook beantwoordden we vragen van scholieren over hun (profiel)werkstukken.

Van de 12 kennisdossiers die we vóór december 2012 willen afronden, zijn er eind 2011 drie uitgebracht: De Groene Economie, Voedselzekerheid en Water.

Het dossier De Groene Economie biedt informatie over het begrip 'groene economie' en kijkt daarbij met name naar de potentiële effecten in ontwikkelingslanden. Ook laat het concrete voorbeelden zien van ontwikkelingen in de richting van een groene economie en biedt het inzicht in de politieke en wetenschappelijke discussies. Het dossier is in 2011 al door meer dan 1200 mensen bekeken.

Het dossier over Voedselzekerheid beschrijft het huidige mondiale voedsel- en landbouwbeleid en de mogelijkheden om de voedselzekerheid voor alle mensen op de wereld nu en in de toekomst zeker te stellen. Het dossier Water beschrijft de watervoorziening in de wereld als bron van ontwikkeling, macht en conflict.

Beide laatstgenoemde dossiers zijn net niet meer in 2011 op de website gepubliceerd, zodat we de belangstelling nog niet hebben kunnen meten.

Daarnaast publiceerde NCDO in 2011 de Verkenning Vital Local Communities, geschreven in opdracht van de Worldconnectors. Deze verkenning is een discussiestuk over manieren waarop lokale gemeenschappen reageren op globalisering en over hoe vitale lokale gemeenschappen bijdragen aan een duurzame, vreedzame en eerlijke

wereld. Het stuk vormde de basis voor de Round Table Worldconnectors, een discussiebijeenkomst van 50 prominente en betrokken Nederlanders. Het stuk is positief ontvangen en zal in 2012 waarschijnlijk worden uitgewerkt tot een quick scan of kennisdossier.

Tijdens Partos Plaza 2011, in oktober in Den Haag, organiseerde NCDO twee expertmeetings. De thema's waren: "Hoe werk je aan groene economische ontwikkeling" en "De complexiteit van lokale noodhulp coördinatie".

NCDO heeft ook 5 factsheets uitgebracht; korte informatiesheets over een actueel onderwerp. In 2011 brachten we sheets uit over Voedselcrisis in de Hoorn van Afrika, Wereldarmoededag, Bevolkingsgroei, Occupy als mondiale beweging en de Miljoenennota. De factsheets werden door 121 unieke bezoekers bekeken.

Bijdrage aan de outcome

Met de kennisdossiers en factsheets draagt NCDO bij aan de verspreiding van kennis over mondiale vraagstukken (domein 1). Zo diende het kennisdossier Groene Economie als basis voor de Werkgroep Groene Economie van de Worldconnectors; ook wordt het gebruikt als bron op de pagina wikiquote.nl/groeneconomie. Het document over Vital Communities diende als discussiestuk voor de Round Table of Worldconnectors in december.

De factsheet van NCDO over Occupy als mondiale beweging leidde tot een uitgebreide analyse in dagblad Trouw.

Geleerde lessen en best practices

Het inzetten van kennisdossiers als lesmateriaal bij trainingen is een succesvolle strategie gebleken, die de interne samenwerking binnen NCDO versterkt. Zo werd in 2011 het kennisdossier Voedselzekerheid goed ingezet bij de Masterclass politiek talent. De inzet van het dossier zorgde er niet alleen voor, dat de doelgroep kennis kon nemen van de informatie, maar ook dat het dossier verder werd aangescherpt op basis van feedback door de deelnemers.

Pilot wereldburger-schap op scholen

Naam

Pilot wereldburgerschap in het basis- en voortgezet onderwijs

Doelstelling

Begeleiding van tien basisscholen en tien scholen in het voortgezet onderwijs bij hun streven om uit te groeien tot wereldburgerschap scholen, die daarmee rolmodellen kunnen zijn voor andere scholen. Kennis vergaren over hoe mondiaal burgerschap vorm kan krijgen op diverse scholen. De opgedane ervaring vertalen naar andere scholen.

Input	Budget	Uitgaven
	15.000	nihil

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=64)

Toelichting op de input

De kosten voor een gezamenlijke publicatie met een aantal scholen worden in 2012

gemaakt.

Output	Beoogd t/m dec 2012	Behaald 2011
Aantal bereikte scholen	20 (10 BO en 10 VO)	25
Expertbijeenkomsten	2 (met 10 partners)	2 (met 10 partners)
Tevredenheid deelnemers	Minimaal een 7	-
Aantal maatadviezen	300	125

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=65)

Toelichting op de output

Eind 2011 is begonnen met het leertraject 'van Burgerschap naar Actief Wereldburgerschap', gericht op de scholen die zouden kunnen uitgroeien tot een voorbeeld voor andere. Dit traject loopt tot 13 juni 2012. De ambitie om role models van deze scholen te maken proberen we te bereiken door van onze activiteiten op deze scholen best practices te beschrijven. In de zomer van 2012 komen NCDO en deze scholen met een gezamenlijke publicatie.

In 2011 heeft NCDO workshops gegeven aan MBO-instellingen en aan het internationale onderwijsnetwerk GENE, alsmede op de dag 'Burgerschap in wereldperspectief'. Deze workshops hadden als thema de conceptuele verdieping en de verankering van wereldburgerschap in het onderwijs.

NCDO heeft meegewerkt aan een petitie voor de Tweede Kamer om Mondiaal Burgerschap in het onderwijs te verankeren. Voor datzelfde doel zijn we een samenwerkingsverband aangegaan met Edukans Kwintessens om samen op te trekken in onderzoek, netwerken en methoden.

In 2011 hebben we ook vele adviesvragen van scholen behandeld, met name over hoe mondiaal burgerschap geïntegreerd kan worden in de lesprogramma's. We hebben voldaan aan vele verzoeken vanuit de scholen om promotiemateriaal, zoals toolkits en materiaal dat kan worden opgenomen in presentaties of in het lesmateriaal.

NCDO heeft, samen met leden van het VoiceOver netwerk, gezorgd voor 6 gastlessen op verschillende scholen in Nederland. Centraal stonden steeds de culturele achtergrond en kennis van de VoiceOver-leden en hun persoonlijke verhalen in relatie tot Mondiaal Burgerschap.

We onderzoeken of we de ambitie moeten bijstellen, immers een aantal outputs zijn reeds eind 2011 gerealiseerd.

Bijdrage aan de outcome

NCDO helpt docenten om mondiaal burgerschap een vaste plaats te geven in hun lessen schoolplannen (domein 3). De behoefte daaraan blijkt uit het aantal adviesvragen en de verzoeken om kennis en praktische tips.

Geleerde lessen en best practices

Gezien de steeds groeiende behoefte aan advies en kennis over onderwijs en Mondiaal Burgerschap hebben we geconcludeerd dat we minder tijd moeten investeren in individuele adviesvragen van docenten en scholen en meer in de ontwikkeling van generieke adviestools, zoals digitale self assessment modules. Om diezelfde reden gaan we de lijst met veelgestelde vragen (FAQ) op de website verder uitbreiden en aanpassen. Omdat ook ngo's die lesmateriaal ontwikkelen voor het onderwijs ons

steeds vaker vragen stellen, hebben we besloten om in 2012 een speciale studiedag te organiseren voor makers en afnemers van wereldburgerschap lesmateriaal.

'Ik heb de Onderwijsraad gevraagd om advies uit te brengen over het punt van burgerschap....Ik heb expliciet gevraagd om daarbij ook ideeën voor de ondersteuning aan scholen voor het mensenrechtenaspect te betrekken. Dat zal men doen.'

Minister Van Bijsterveldt-Vliegenthart in het algemeen overleg over de vormende taak van het onderwijs op 16 november 2011.

Netwerken

Naam

Faciliteren netwerken (digitale kennisdeling)

Doelstelling

Met het onderdeel faciliteren van netwerken zorgt NCDO voor de verspreiding van kennis en inzichten die voortkomen uit onderzoek en voor het delen van die kennis met belanghebbenden en partners in binnen- en buitenland, door middel van online en offline (internationale) netwerken. Daarnaast zorgt NCDO voor een degelijk overzicht van activiteiten door organisaties die mondiaal burgerschap in Nederland willen versterken.

Input	Budget	Uitgaven
	36.493	35.645

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=11)

De kosten waren beperkt omdat alle netwerkbijeenkomsten in eigen huis of bij een van de partners plaatsvonden.

Output	(Beoogd t/m dec 2012)	Behaald 2011
Aantal expertmeetings	10	4
Gemiddeld aantal deelnemers	20	30
Aantal congressen/symposia	1	-
Klanttevredenheid	Ruim voldoende	7,6

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=12)

Toelichting op de output

Van de tien beoogde bijeenkomsten voor onderzoekers, hebben er in 2011 vijf plaatsgevonden.

NCDO organiseerde in november 2011 een minisymposium om de nieuwe definitie van Mondiaal Burgerschap te presenteren, namelijk: gedrag dat recht doet aan de principes van wederzijdse afhankelijkheid in de wereld, de gelijkwaardigheid van mensen en de gedeelde verantwoordelijkheid voor het oplossen van mondiale vraagstukken. De definitie werd in werkgroepen besproken met andere onderzoekers en partners uit het veld. In de enquête na afloop van dit symposium gaf het merendeel van de bezoekers aan dat de definitie bruikbaar was en dat zij deze definitie zouden gaan gebruiken in

hun werkpraktijk. Het symposium werd goed gewaardeerd; de gemiddelde waardering van de bezoekers was een 7.6, 87% van de bezoekers vond de inhoud van het symposium goed en 75% vond het symposium een waardevolle aanvulling naast andere debatten en interventies.

Voorafgaand vonden twee expertbijeenkomsten over mondiaal burgerschap plaats: een met journalisten en wetenschappers (bij NCDO) en een met beleidsmakers over mondiaal burgerschap (bij BuZa). In deze expertbijeenkomsten werd de opgestelde definitie getoetst, voordat deze tijdens het minisymposium in het werkveld werd gelanceerd.

De werkgroep evalueerbaarheid van draagvlakmethodieken heeft in 2011 een bijeenkomst belegd om de uitkomsten te bespreken van de evaluatie van de EEN-campagne ('armoede de wereld uit!'). De lessen die tijdens deze evaluatie zijn opgedaan werden besproken met medewerkers Communicatie en medewerkers Planning, Monitoring en Evaluatie van verschillende organisaties.

In het kader van de internationale netwerken woonden NCDO-medewerkers een internationale bijeenkomst bij over burgerschap in het onderwijs in Bratislava, georganiseerd door netwerkorganisatie GENE. NCDO schreef een landenrapport ten behoeve van het GENE-netwerk.

Bijdrage aan de outcome

NCDO zorgt er voor dat professionals kennis op het gebied van mondiaal burgerschap kunnen toepassen in hun werkpraktijk (domein 1). Het minisymposium waar we de definitie van Mondiaal Burgerschap hebben gepresenteerd, heeft daar zeker toe bijgedragen. Uit de evaluatie is gebleken dat 63% van de bezoekers de definitie van NCDO waarschijnlijk zal gaan gebruiken en 25% zal dat zeker doen.

Uit onderzoek en gesprekken blijkt dat professionals weinig kennis hebben over mondiaal burgerschap en dat er grote behoefte is aan eenduidigheid. Bijeenkomsten en onderzoek van NCDO naar dit thema worden erg gewaardeerd, omdat ze handvatten en richting geven.

NCDO zet de bijeenkomsten vooral in om de gehanteerde definitie voor mondiaal burgerschap af te stemmen met het veld, zodat die definitie ook aansluit bij de wens van de gebruikers. Zo draagt NCDO bij aan een levendige en geïnformeerde community of practice binnen de sector op het gebied van Mondiaal Burgerschap.

Geleerde lessen en best practices

De ervaring van het symposium heeft ons geleerd, dat het doel van de werkgroepen nog concreter moet worden bepaald. Nu was de deelnemers onvoldoende duidelijk wat we met de uitkomsten zouden gaan doen. Bij onze activiteiten in 2012 zal NCDO het doel (en de follow up) van te voren nog helderder uiteenzetten.

De opkomst voor de bijeenkomst waarin de resultaten van de EEN-evaluatie werden besproken viel tegen. Van de 30 personen die zich hadden aangemeld, was ongeveer de helft aanwezig. De deelnemende organisaties in de werkgroep blijken door verschuivingen binnen de eigen organisatie minder met draagvlak/mondiaal burgerschap bezig te zijn. NCDO wil in de toekomst daarom bijeenkomsten organiseren voor een bredere groep van belangstellenden. De werkgroep evaluatiemethodieken wordt dan ook voortgezet in de vorm van een methodiekenbijeenkomst die twee keer per jaar zal plaatsvinden voor een grotere groep.

Verdiepingstraject Mondiaal Burgerschap

Doelstelling

Medewerkers van maatschappelijke organisaties kennis en een (online) netwerk te bieden, zodat zij beter zijn toegerust om succesvol te werken aan mondiaal burgerschap in de Nederlandse samenleving.

Input	Budget	Uitgaven
	30.000	25.109

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=62)

Output	Beoogd t/m dec 2012	Behaald 2011
Aantal sessies over MB voor professionals	8	-
Gemiddeld aantal deelnemers per sessie	70	-
Aantal trainingen voor subsidieaanvragers voor stage- en uitwisselings programma's (SBOS)	2	-
Aantal trainingdagen Verdiepingstraject	7	4
Aantal deelnemers Verdiepingstraject	20	20
Aantal blogberichten OneWorld	-	4
Tevredenheid deelnemers	Ruim voldoende	-

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=63)

Toelichting op de gerealiseerde output

In 2011 heeft NCDO gekozen voor een nieuwe benadering voor dit project, namelijk die van een verdiepend trainingstraject. De reden daarvoor is dat het aantal lezingen over Mondiaal Burgerschap dat wordt georganiseerd, zowel door NCDO als door anderen, al enorm groot is. Juist in een verdiepingstraject bleken, als het gaat om capaciteitsversterking, mooie kansen te liggen.

In plaats van acht lezingen voor gemiddeld 70 bezoekers, organiseerden we daarom in dit jaar een intensief trainingstraject voor een kleine groep deelnemers vanuit verschillende maatschappelijke organisaties. Tijdens het verdiepingstraject stonden vragen centraal als: Wat betekent mondiaal burgerschap in de wereld van nu, waarin verhoudingen tussen culturen verschuiven en de wederzijdse afhankelijkheid steeds groter wordt? Hoe kun je Mondiaal Burgerschap stimuleren terwijl je aansluit bij 'de burger van nu' die vraagt om actieve vormen van betrokkenheid? En: hoe kun je in communicatie over de veranderende wereld verder gaan dan het 'hulpperspectief' zonder in complexe verhalen te verzanden?

Door de keuze voor een trainingstraject, hebben we minder mensen bereikt, maar de contacten waren wel veel intensiever. Een intensief leertraject bleek aanknopingspunten te bieden om individuele leereffecten te vertalen naar organisatieverandering. Juist daarmee maak je verschil in de praktijk van Mondiaal Burgerschap. Tot december 2012 hebben we zeven trainingdagen gepland; daarvan vonden er vier plaats in 2011. Omdat we de informatie ook wilden delen met een bredere groep, hebben we vier blogberichten gepost op OneWorld. Daardoor zijn 900 leden uit de achterban van NCDO op de hoogte gebracht.

Bijdrage aan de outcome

Het Verdiepingstraject Mondiaal Burgerschap draagt bij aan Kennis over Mondiaal Burgerschap (domein 1). Door deelnemers te inspireren met vernieuwende ontwikkelingen en trends op het gebied van Mondiaal Burgerschap en hen te trainen in competenties en vaardigheden, helpt NCDO professionals om Mondiaal Burgerschap toe te passen in hun eigen activiteiten. De online leeromgeving biedt deelnemers een kans om doorlopend van elkaar te leren, elkaar te inspireren en contact met elkaar te onderhouden. Ook kunnen zij op deze manier praktijk en theorie uit het leertraject aan elkaar verbinden en met elkaar uitwisselen. Tijdens het leertraject is één trainingdag gewijd aan kennis en vaardigheden op het gebied van het evalueren van activiteiten rondom mondiaal burgerschap. Daarmee draagt dit traject ook bij aan kennis over effect en evaluatie van mondiaal burgerschap (domein 4).

Geleerde lessen en best practices

Bij het Verdiepingstraject Mondiaal Burgerschap hebben we geleerd, dat het heel goed is om te werken met een variëteit aan gastsprekers. Door de aanwezigheid van gastsprekers uit verschillende sectoren (wetenschap, reclame, media) hebben we het begrip Mondiaal Burgerschap vanuit diverse invalshoeken kunnen belichten. Dit zorgde voor een verfrissende en cross-sectorale verkenning van het begrip. Ook de combinatie van online en offline leren blijkt goed aan te slaan: op de gesloten online Ning-leeromgeving kunnen deelnemers tussentijdse opdrachten vinden en elkaar op de hoogte houden van interessante ontwikkelingen in mondiaal burgerschap.

Ook hebben we geleerd, dat een traject met deelnemers vanuit verschillende achtergronden en functies, zowel op uitvoerend als op beleidsniveau, bijzondere eisen stelt. De leervragen kunnen erg uiteen lopen. Het is daarom van groot belang tijdens dit traject steeds de balans tussen theorie en praktische toepasbaarheid in het oog te houden. We hebben daarom besloten de eindopdracht voor 2012 zo te individualiseren, dat iedere deelnemer vanuit zijn specifieke functie een advies aan de organisatie kan schrijven over het vormgeven van mondiaal burgerschap.

Mondiaal Burgerschap in Nederland

Naam

Verdiepend onderzoek: Mondiaal Burgerschap in Nederland

Doelstelling

Met het verdiepend onderzoek naar Mondiaal Burgerschap in Nederland brengt NCDO de stand van zaken in Nederland rond burgerschap in relatie tot internationale samenwerking in kaart. Daarnaast maakt NCDO in dit kader een overzicht van bestaand onderzoek en bestaande literatuur over activiteiten die mondiaal burgerschap

willen versterken.

Input	Budget	Uitgaven
	114.279	122.188

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=5)

Output	(Beoogd t/m dec 2012)	Behaald 2011
Aantal publicaties	2	1
Aantal onderzoekssamenvattingen	2	1
Aantal flitspeilingen	-	2
Aantal abonnees onderzoeksresultaten	600	515
Klanttevredenheid	Ruim voldoende	-

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=6)

Toelichting op de gerealiseerde output

NCDO heeft in 2011 drie met elkaar samenhangende publicaties op het gebied van verdiepend onderzoek naar mondiaal burgerschap het licht doen zien.

- **I. Hento:** Barometer Internationale samenwerking. Amsterdam, NCDO.
- **Publicatie** ‘Onderzoekssamenvatting 53’ over publicatie 1.
- **Notitie** Barometer Internationale Samenwerking en vertrouwen

De Barometer Internationale Samenwerking is een product van NCDO, in 2011 gepubliceerd inclusief een onderzoekssamenvatting en een aanvullende notitie. De samenvatting van de onderzoeksresultaten van de jaarlijkse Barometer is verspreid onder de lezers van het abonneebestand die de onderzoeksresultaten van NCDO ontvangen. Het aantal abonnees is in 2011 gestegen van 342 naar 515. De verwachting is dat deze zal toenemen tot ruim boven de 600 in 2012.

Een niet gepland product was de literatuurstudie rondom het begrip Mondiaal Burgerschap. Deze studie dient als vooronderzoek voor de in 2012 te verschijnen Verkenning Mondiaal Burgerschap. Ook hebben we in 2011 twee niet geplande flitspeilingen uitgevoerd – korte onderzoeken onder een representatieve groep Nederlanders over een actueel onderwerp.

In augustus peilden we de opinie van Nederlanders over de geldinzamelactie voor de hongersnood in de Hoorn van Afrika. De belangrijkste reden voor Nederlanders om geen geld te doneren voor de hongersnood was de twijfel of het geld wel goed terecht komt. In november peilden we, in samenwerking met TNS Nipo, de vakantie-ervaringen van Nederlanders in ontwikkelingslanden. Eén op de vijf Nederlanders kiest voor deze bestemmingen en in de peiling zochten we uit, waarom ze die keuze maken en hoe ze die vakantie doorbrengen.

Verder is NCDO in 2011 begonnen met de ontwikkeling van de Barometer Mondiaal Burgerschap (nieuwe stijl), een Kinderbarometer en een Jeugdbarometer. Ook hebben we in 2011 de aanzet gegeven tot een database van interventies rondom mondiaal Burgerschap.

De meeste onderzoeken zijn pas eind 2011 begonnen. Daarom is nog geen tevredenheidsmeting verricht onder abonnees. In 2012 zal dit wel gebeuren.

Bijdrage aan de outcome

NCDO draagt met haar verdiepend onderzoek rondom Mondiaal Burgerschap bij aan gebruik van kennis over Mondiaal Burgerschap door professionals (domein 1). Het Barometeronderzoek is daarbinnen een uniek instrument – het is het enige onderzoeksinstrument dat Nederlanders op zo'n uitgebreide schaal bevraagt over burgerschap en Internationale Samenwerking. De barometer is dan ook een cruciaal middel om professionals in de sector op de hoogte te houden over burgerschap en IS.

Het Barometeronderzoek is 14 keer geciteerd in nieuwsartikelen en is daarmee het meest geciteerde onderzoeksproduct van NCDO in 2011.

Geleerde lessen en best practices

In 2011 werd de Barometer IS voor het eerst in eigen beheer uitgegeven. Wel werd een externe onderzoeker ingehuurd om het onderzoek uit te voeren. Omdat sinds eind 2011 de onderzoeksafdeling helemaal is ingericht, zal NCDO in 2012 de Barometer IS door de eigen onderzoekers laten uitvoeren en beheren. Dit geldt ook voor de nieuw op te zetten Kinderbarometer en Jeugdbarometer. Onze eerste flitspeilingen waren een zodanig succes, dat NCDO deze korte onderzoeken over een actueel onderwerp in 2012 regelmatig zal uitvoeren.

Algemeen verdiepend onderzoek

Naam

Verdiepend onderzoek algemeen

Doelstelling

Verzamelen en verspreiden van actuele en toepasbare kennis over mondiaal burgerschap en mondiale vraagstukken.

Input	Budget	Uitgaven
	54.616	42.589

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=7)

De onderzoeksafdeling van NCDO is in 2011 opgericht, waardoor we pas in oktober 2011 werkelijk konden beginnen met de uitvoering van de nieuwe onderzoeksagenda. Daardoor worden de kosten ook pas later gemaakt.

Output	(Beoogd t/m dec 2012)	Behaald 2011
Aantal publicaties over kennis, opinie en gedrag van Nederlanders t.a.v. Mondiaal Burgerschap	2	5

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=8)

Output	(Beoogd t/m dec 2012)	Behaald 2011
Aantal onderzoekssamenvattingen	12	5
Klanttevredenheid	Ruim voldoende	-

Toelichting op de output

NCDO heeft in 2011 vijf verdiepende onderzoeken over mondiaal burgerschap gepubliceerd. De publicaties werden uitgevoerd in samenwerking met - en soms door - onze partners en gepresenteerd met bijbehorende onderzoekssamenvatting.

1. Publicatie door partner GfK Panelservices Benelux: Fairtrade in de boodschappentas 2010. Onderzoek naar aankoopgedrag en -motieven fairtrade producten in 2010. Dongen: GfK Panelservices Benelux. 'Onderzoekssamenvatting 52' over publicatie 1;
2. Publicatie door partner S. Kinsbergen, J. Tolsma en S. Ruiter: Explaining volunteering frequency in Dutch Private Development Initiatives. Working paper. Radboud Universiteit Nijmegen, Centre for International Development Issues Nijmegen (CIDIN). 'Onderzoekssamenvatting 57' over publicatie 2;
3. Publicatie door/i.s.m. partner I. Hento: Wat kunnen we leren van 16 jaar KPA-subsidie? In: Terugblik op 16 jaar Kleine Plaatselijke Activiteiten. Amsterdam: NCDO. Onderzoekssamenvatting 56' over publicaties 3 en 4
4. Publicatie door partner L. Schulpen en A. Groot Kormelinck: De life-cycle van het Particulier Initiatief. In: Terugblik op 16 jaar Kleine Plaatselijke Activiteiten. Amsterdam: NCDO,;
5. Publicatie C.L. Carabain: Wie is de niet-Westerse Allochtone geveer? Amsterdam: NCDO. 'Onderzoekssamenvatting 54' over publicatie 5.

Daarnaast heeft het onderzoeksteam in het najaar 2011 een notitie geschreven voor het platform MyWorld over PI's onderzoek. Deze informatie is door medewerkers van het platform MyWorld gebruikt om de communicatiestrategie van de lancering van het platform vorm te geven.

Bijdrage aan de outcome

Met haar onderzoek stimuleert NCDO dat professionals gebruik maken van kennis over het thema mondiaal burgerschap en van interventies en interventiemethoden om mondiaal burgerschap te versterken. Ook draagt NCDO met haar onderzoek bij aan een levendige en geïnformeerde community of practice binnen de sector.

Door de opgedane kennis kunnen professionals in het veld beter aan de slag met het thema. Zo wordt bij voorbeeld de publicatie Fairtrade in de boodschappentas door Max Havelaar en Fair Trade Original gebruikt om partijen (leveranciers en winkels) te overtuigen van het belang van fairtrade. De aandacht die de media hebben besteed aan de flitspeiling over de Hoorn van Afrika heeft de campagneleiders van de geldinzamelactie waardevolle informatie opgeleverd over motieven van donateurs.

Voor verspreiding van onze kennis dragen we op twee manieren zorg. We verspreiden onze onderzoekssamenvattingen via de NCDO site en we sturen ze toe aan professionals in het veld die een abonnement hebben op de samenvatting (515 abonnees in december 2011).

In 2012 zal NCDO onderzoek laten uitvoeren naar tevredenheid en gebruik van onze onderzoekskennis door professionals.

Geleerde lessen en best practices

Het onderzoek 16 jaar Kleine Plaatselijke Activiteiten was zo stimulerend opgezet, dat de Nijmeegse onderzoekers van het CIDIN (die deel uitmaakten van de begeleidingscommissie) zelf een aanvullende kwalitatieve deelstudie hebben uitgevoerd. Een aantal Particulier Initiatieven, zo bleek uit de vragenlijst, was inmiddels opgeheven en juist deze zijn aanvullend kwalitatief onderzocht door CIDIN. Het onderzoek van NCDO had daarmee een interessante spin-off: de deelstudie heeft het onderzoek zeker verrijkt.

Uit het fairtrade onderzoek hebben we geleerd, dat het beter is als de adviseurs echt partners zijn in het onderzoek en als NCDO zelf de rapportage schrijft. Nu werd het onderzoek geplaagd door afstemmingsproblemen, waardoor de publicatie te lang op zich heeft laten wachten en daardoor te weinig aandacht kreeg.

Jaarrekening

Toelichting jaarrekening

Op deze pagina vindt u de jaarrekening en toelichting. Wilt u de uitgebreide financiële jaarrekening lezen, klik dan hier (<http://jaarverslag.ncdo.nl/jaarverslagen-downloaden/>).

Algemeen

In 2011 heeft NCDO zich omgevormd van een subsidiefonds en projectenorganisatie naar een kennis- en adviescentrum op het gebied van burgerschap en internationale samenwerking. In de eerste helft van 2011 is daartoe een omvangrijk reorganisatieproces uitgevoerd; dat proces heeft op 1 april 2011 formeel zijn beslag gekregen. In de eerste helft van 2011 is ook het beleidskader aangescherpt en zijn de doelstellingen en beleidsresultaten gedetailleerd uitgewerkt. Dat resulteerde in een definitieve subsidietoekenning voor de periode 2011 – 2014 van € 38,5 miljoen, ruim € 9,6 miljoen gemiddeld per jaar. Afhankelijk van de voortgang van de opbouw van het kenniscentrum en de implementatie van de nieuwe activiteiten kan jaarlijks een groter of kleiner bedrag worden begroot en uitgegeven, zolang de totale besteding over de periode 2011-2014 niet meer bedraagt dan € 38,5 miljoen.

Samengevoegde jaarrekening

Voor de activiteiten van NCDO nieuwe stijl (2011 en volgende jaren) is een nieuwe administratie ingericht. Basis van deze administratie is het aangescherpte strategisch beleidsplan en de daarin benoemde activiteiten. NCDO nieuwe stijl werkt met kostensoorten, kostenplaatsen en kostendragers om de besteding van budgetten centraal te kunnen monitoren en naar afdelingen/clusters en beleidsresultaten te kunnen toerekenen. Deze (her)inrichting van de financiële administratie is gemaakt op basis van de eisen en voorwaarden van het Ministerie van Buitenlandse Zaken rond het rapporteren over de beleidsdoelen. De accountant heeft de nieuwe administratieve inrichting positief beoordeeld.

De afwikkeling van de subsidiedossiers en de afbouw van de subsidieafdeling vindt plaats vanuit de budgetten 2007 – 2010. Ultimo 2010 is hiervoor een bedrag van € 750.000 in de reorganisatievoorziening opgenomen, die in 2011 is afgebouwd naar € 462.000. Deze afbouw wordt separaat geregistreerd en gemonitord in het 'oude' administratiesysteem van NCDO.

De jaarrekening is een samengevoegde jaarrekening van NCDO-nieuw (subsidiebeschikking 2011 – 2014 ad € 38,5 miljoen) en NCDO-oud (subsidiebeschikking 2007 – 2010 ad € 130,4 miljoen). De financiële uitsplitsing

NCDO-nieuw en NCDO-oud is opgenomen in de bijlagen van de jaarrekening:

- 'NCDO oud' betreft de cijfers van de subsidieprogramma's POP (programma's ondersteuning participatie) en Matra/KPA (kleinschalige activiteiten Oost Europa) die NCDO in 2007 – 2010 heeft uitgevoerd; 'NCDO oud' betreft ook de cijfers van de eigen projecten als De Derde kamer en Move Your World in de periode 2007 – 2010.
- 'NCDO nieuw' staat voor het programma dat NCDO momenteel uitvoert en dat de periode 2011 – 2014 bestrijkt.

Als gevolg van het transformatieproces zijn de samengevogene cijfers van 2011 niet vergelijkbaar met de cijfers van 2010. De cijfers van 2010 zijn voor de volledigheid en volgens de richtlijnen voor de jaarverslaggeving opgenomen.

Toelichting baten en lasten

2 Staat van baten en lasten per 31 december 2011

	2011	2010
	werkelijk	werkelijk
	€	€
BATEN		
Bijdragen		
Rijksbijdrage NCDO Activiteiten	8.390.145	0
Rijksbijdrage NCDO/POP Programma	0	32.600.000
Rijksbijdrage inzake Matra/KPA	-72.948	2.000.000
Overige inkomsten	48.019	0
Financiële baten	44.168	69.977
Totaal baten	8.409.384	34.669.977
LASTEN		
Projecten en activiteiten		
NCDO projecten	0	10.770.264
NCDO activiteiten	6.700.694	0
Totaal projecten en activiteiten	6.700.694	10.770.264
Subsidies		
NCDO/POP Programma	-609.343	16.836.643
Matra/KPA Programma	-51.244	1.418.881
Totaal subsidies	-660.587	18.255.524
Totaal programma's	6.040.107	29.025.788
Apparaatskosten		
Personeelskosten	1.239.226	9.397.480

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=47)

2 Staat van baten en lasten per 31 december 2011

Organisatiekosten	1.024.126	1.368.406
Overige baten en lasten	-10.839	-36.378
Totaal personeels- en organisatiekosten	2.252.513	10.729.508
	8.292.620	39.755.296
Totaal lasten	116.764	-5.085.319
Resultaatverdeling	werkelijk	werkelijk
	€	€
Toevoegingen/(Onttrekkingen) aan bestemmingsfondsen	68.745	-1.585.319
Toevoegingen/(Onttrekkingen) aan Algemene Reserve	48.019	0
Toevoegingen/(Onttrekkingen) aan Reorganisatiereserve	0	-3.500.000
Totaal	116.764	-5.085.319

Rijksbijdrage

NCDO activiteiten Volgens de van toepassing zijnde Richtlijn 640 voor de jaarverslaggeving worden de baten genomen voor zover de lasten zijn gerealiseerd. De exploitatierekening laat daarom een werkelijke rijksbijdrage zien van € 8,4 miljoen. Omdat voor 2011 een rijksbijdrage beschikbaar was van € 9,6 miljoen is op de balans onder 'nog te besteden subsidie' een bedrag van € 1,2 miljoen verantwoord. NCDO heeft hiermee rekening gehouden bij de begroting 2012.

Rijksbijdrage Matra/KPA

Bij de afrekening van de rijksbijdrage voor het subsidieprogramma Matra/KPA (kleinschalige activiteiten Oost Europa) over de periode 2005 – 2008 heeft NCDO een bedrag aan vrijgevallen subsidies ad € 72.950 terugbetaald.

Overige inkomsten

De overige inkomsten ad € 48.000 zijn door NCDO zelf gegenereerde inkomsten die zijn toegevoegd aan de algemene reserve. NCDO heeft van het Ministerie van Buitenlandse Zaken expliciet opdracht gekregen eigen inkomsten te verwerven (bijlage bij brief Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. 20 juni, ref. DSO/MO-245/11) zodat NCDO investeringen in de product vernieuwing en uitbouw van het kenniscentrum zou kunnen bekostigen om op termijn minder subsidie afhankelijk te worden.

Financiële baten

De financiële baten betreffen rente-inkomsten en worden conform de subsidievoorwaarden verrekend met de subsidie lasten.

NCDO projecten en activiteiten

NCDO projecten betreffen de projecten van de oude NCDO (publiciteitscampagnes, het project De Derde kamer, jongerenprojecten Move Your World e.d.). Ultimo 2010 stond voor de afwikkeling van deze projecten nog een bedrag van € 1,7 miljoen gereserveerd. Hiervan is in 2011 € 1 miljoen besteed, dit bedrag is rechtsreeks van de reservering op de balans afgeboekt. Onder de lasten staat daarom geen bedrag vermeld. NCDO activiteiten betreffen de activiteiten van de nieuwe NCDO; hieronder zijn verantwoord

de directe activiteitenkosten ad € 4,4 miljoen en de direct aan deze activiteiten toe te rekenen personeelskosten ad € 2,3 miljoen.

Subsidies

Onder NCDO/POP (programma's ondersteuning participatie) en Matra/KPA (subsidieprogramma voor Oost Europa) is de vrijval uit subsidieverplichtingen 2007 – 2010 verantwoord. Deze vrijval bedraagt € 660.000; dit betreft door derden niet opgevraagde of niet bestede subsidies (ca. 8% van de subsidie uitgaven in 2011).

De afwikkeling en uitbetaling van wel opgevraagde en bestede subsidies bedraagt € 7,1 miljoen en vindt plaats rechtstreeks ten laste van de hiervoor gereserveerde bedragen op de balans.

Personeelskosten

De personeelskosten ad € 1,2 miljoen betreffen de niet direct toerekenbare kosten van directie en stafafdelingen (€ 725.000, NCDO nieuw) en de kosten van boventallige medewerkers -anders dan de medewerkers van de subsidie administratie- die in 2011 nog werkzaam waren voor NCDO (€ 515.000, NCDO oud). De personeelskosten van directie en staf laten ten opzichte van de begroting een onderschrijding zien van € 131.000 die het gevolg is van vacatureruimte (hoofd administratie en senior medewerker planning, monitoring en evaluatie). De kosten van de boventallige medewerkers die in 2011 nog bij NCDO in dienst waren, zijn geen onderdeel van de reorganisatievoorziening en komen dus ten laste van de exploitatierekening. Organisatiekosten De huisvestingskosten zijn in 2011 substantieel verlaagd doordat kantoorruimte voor de medewerkers van Move Your World is afgestoten. De bureaunkosten ad € 289.000 houden in de kosten voor automatisering (hardware en software/licenties € 152.000), kantoorbenodigdheden (€ 27.000), telefoon- en portokosten (€ 41.000) en kosten van printen/kopiëren (€ 25.000). De advies- en organisatiekosten ad € 266.000 zijn besteed aan juridisch/notarieel advies, communicatie advies, optimalisering bedrijfsvoering, overige externe inhuur in verband met vacatures die in (de eerste helft van) 2011 niet konden worden ingevuld, samenwerking met Global Village Media.

Resultaat

Het geconsolideerde resultaat bedraagt (afgerond) € 116.800. In bijlage B is zichtbaar dat NCDO-nieuw een positief saldo heeft van € 48.000 (eigen inkomsten) en NCDO-oud een positief saldo van € 69.000 (€ 88.000 NCDO/POP en negatief € 19.000 Matra/KPA). Het positieve saldo NCDO-oud is de resultante van terugbetaling van niet bestede subsidies (negatief € 73.000), financiële baten (€ 23.000), vrijval van subsidieverplichtingen (€ 660.000) en kosten voor personeel en organisatie (negatief € 541.000).

Toelichting balans

Balans per 31 december 2011

Activa

2011		2010	
€	€	€	€

VASTE ACTIVA

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=45)

Balans per 31 december 2011

Materiële vaste activa	122.348	160.698
	122.348	160.698
VLOTTENDE ACTIVA		
Kortlopende vorderingen		
Te vorderen subsidies	10.776.368	18.776.368
Debiteuren	14.832	25.546
Vooruitbetaalde projectkosten	157.858	260.822
Te verrekenen BTW	16.898	0
Overlopende activa	70.122	111.121
	11.036.078	19.173.857
Liquide middelen		
Banksaldi	5.925.631	3.859.441
	5.925.631	3.859.441
Balanstotaal		
	17.084.057	23.193.996

Balans per 31 december 2011**Passiva**

	2011		2010	
	€	€	€	€
RESERVES				
Stichtingskapitaal	45		45	
Algemene Reserve	48.019		0	
Bestemmingsfondsen	5.311.432		5.242.688	
		5.359.496		5.242.733
VOORZIENINGEN				
Voorziening reorganisatie	3.136.606		4.305.326	
Voorziening wachtgelden	0		76.347	
Voorziening ziekengeld	142.918		88.000	

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=46)

Balans per 31 december 2011

	3.279.524	4.469.673
KORTLOPENDE SCHULDEN		
Committeringen subsidies	0	6.733.756
Subsidieverplichtingen	1.815.125	2.882.148
Project-/activiteitenverplichtingen	951.951	1.674.777
Vooruit ontvangen subsidie	3.000.000	0
Nog te besteden subsidie	1.234.855	0
Crediteuren	841.816	1.650.133
Overige schulden en overlopende passiva	601.290	540.776
	8.445.037	13.481.590
Balanstotaal	17.084.057	23.193.996

Te vorderen subsidies

NCDO heeft vanuit de oude subsidieperiode nog een bedrag van € 10,8 mln. te vorderen op het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Dit bedrag is deels nodig voor financiering van lopende verplichtingen, waaronder subsidie- en projectverplichtingen en verplichtingen betreffende de afwikkeling van de reorganisatie. In de bestemmingsfondsen staat nog een bedrag van € 5,3 miljoen.

Project- en activiteitenverplichtingen

Bij NCDO lopen nog projecten uit de subsidieperiode 2007 – 2010 voor een bedrag van € 713.000; het grootste deel hiervan betreft het oude programma Sport. De activiteitenverplichtingen ad € 44.000 en de contractverplichtingen crediteuren ad € 195.000 betreffen verplichtingen voor activiteiten van de nieuwe subsidieperiode 2011 – 2014.

Algemene reserve

De door NCDO zelf gegenereerde inkomsten ad € 48.000 zijn aan de algemene reserve toegevoegd. NCDO zal op termijn minder afhankelijk van het Ministerie van Buitenlandse Zaken moeten functioneren en zal hiervoor diepte investeringen moeten doen. Een nieuwe organisatie als NCDO kan niet statisch blijven functioneren. NCDO zal haar grenzen moeten verleggen, nieuwe producten moeten ontwikkelen en internationale ontwikkelingen bij wijze van spreken 'onmiddellijk' in haar producten, activiteiten en uitingen moeten verdisconteren of integreren. Dit vereist aanzienlijke investeringen, onder meer in de vorm van diepgaande research. Het subsidiebudget voorziet niet in deze investeringen, daarom reserveert NCDO haar eigen inkomsten hiervoor.

Bestemmingsfondsen

Bestemmingsfondsen bestaan uit door derden voor specifieke doeleinden beschikbaar gestelde gelden. De bestemmingsfondsen van NCDO betreffen gelden voor de 'oude' subsidie verstrekende functie van NCDO. NCDO kan deze niet aanwenden zonder

toestemming van het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

Toelichting op de reorganisatievoorziening

Voor de kosten van de reorganisatie is in 2010 een reorganisatievoorziening van € 4,3 miljoen gevormd. Deze voorziening is ultimo 2011 als volgt uit opgebouwd (kosten op basis van afspraken in het sociaal beleidskader van het KIT dat door NCDO is overgenomen):

Categorie	Mutatie	Stand 31-12-2011
Kosten 6-maanden zoektermijn	268.000	237.000
Kosten begeleiding outplacement	105.000	63.000
Kosten vertrekpremie	180.000	281.000
Kosten wachtgeldregeling	255.000	1.775.000
Overige kosten, zoals juridische bijstand, (om)scholing	70.000	155.000
Kosten evaluatie subsidietaak	2.000	164.000
Afbouw subsidietaken / afdeling	288.000	462.000
Totaal	1.168.000	3.137.000

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=77)

Vooruit ontvangen subsidie en Nog te besteden subsidie

Eind 2011 heeft NCDO een vooruitbetaling ad € 3 miljoen ontvangen van het Ministerie van Buitenlandse Zaken voor 2012 die op de balans is verantwoord als Vooruit ontvangen subsidie. Hierdoor zijn de liquide middelen per ultimo 2011 hoger dan gebruikelijk. Deze middelen staan op een spaarrekening van de huisbankier en zijn direct, zonder kosten, opneembaar. De gemiddelde rente bedraagt 1,7% op jaarbasis.

Het bedrag van € 1,2 miljoen 'nog te besteden subsidies' betreft de activiteiten 2011 die begroot zijn maar nog niet uitgevoerd (zie ook toelichting onder 'rijksbijdrage NCDO activiteiten').

Afbouw subsidie

Subsidieprogramma's 2007 – 2010

In 2011 heeft NCDO de nog lopende projecten van de subsidieprogramma's uit de voorgaande subsidieperiode (2007 -2010) afgebouwd. Het betreft:

- KPA, kleinschalige plaatselijke activiteiten in ontwikkelingslanden
- Building Bridges, programma van kleinschalige projecten door en voor migranten jongeren,
- Matra-KPA, programma gericht op kleinschalige projecten voor Oost Europa
- RePro, kleinschalige regionale draagvlakactiviteiten in Nederland met een maximale bijdrage van € 10.000
- PRO, landelijke draagvlakactiviteiten in Nederland met een bijdrage tussen de € 10.000,- en 150.000
- ARD, draagvlakactiviteiten uitgevoerd via regionale organisaties (COS)
- LO&IS, programma gericht op beleidsbeïnvloeding van lokale en regionale politici en lagere overheden
- Europa (Eur), programma gericht op voorlichting en meningsvorming in Nederland

- over resultaten van internationale samenwerking door de Europese Unie
- NCDO netwerkprogramma's, programma gericht op voor NCDO strategische partners die meerjarige financiering ontvingen.

Voorbeelden subsidieprojecten

Voorbeelden van subsidieprojecten die in 2011 zijn afgerond, zijn de financiering van de succesvolle documentaire 'Smakelijk eten!' over de wereld achter ons eten van Kleine Beer Films, de internationale dag voor democratie in 2010 van het Forum voor Democratische ontwikkeling en de Afrikadag 2010 van Stichting Afrikadag Almere. NCDO heeft ook haar subsidiebijdrage aan netwerkorganisaties zoals het Nationaal Comité 4 en 5 mei en de Nationale Jeugdraad (NJR) afgewikkeld. Binnen het KPA en Matra/KPA programma zijn kleinschalige projecten zoals een water en sanitair project in Bangladesch afgerond. Dit geldt eveneens voor het opzetten van een educatief centrum voor vrouwen in Balakot, Pakistan en een blijf van mijn lijf huis in de Oekraïne.

Afbouw

Nog niet alle subsidieverplichtingen zijn afgerond, omdat aanvragers één jaar of twee jaar de tijd hebben om hun projecten uit te voeren. De laatste besluitdatum van NCDO was december 2010, waardoor aanvragers nog tot uiterlijk 2012 de tijd hebben om hun projecten uit te voeren en te verantwoorden. NCDO streeft ernaar dat uiterlijk november 2012 alle subsidieaanvragen zijn verantwoord en afgewikkeld. De werkwijze rondom bevoorschotting en afhandeling is verder aangescherpt.

KPA/Building Bridges

Bij de laatste subsidieronde van KPA en Building Bridges in 2010 ontving NCDO een record aantal subsidie aanvragen (220). Er zijn 20 bezwaarschriften ingediend, waarvan 18 binnen het KPA Programma en 2 binnen het Building Bridges Programma. Van deze aanvragen zijn er 3 niet ontvankelijk verklaard, 13 kennelijk ongegrond verklaard en 5 alsnog heroverwogen en gesubsidieerd ten laste van het KPA budget 2007-2010.

Aanvrager	Progr	Project	Bedrag
Buiten de Grenzen	KPA	Burkina Faso: zendmasten radiostation	67.000
Shaan Creations Intern	KPA	Suriname: voorlichting zelfdoding	27.500
Friends Indeed	KPA	India: diverse onderwijsprojecten	22.876
Solar Africa	KPA	Zambia: zonnepanelen bij scholen	41.220
Ma Quica	BB	Kaapverdië: opstarten bakkerij	19.380

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=78)

PRO en RePRO

In de laatste ronde van de subsidieprogramma's PRO en RePRO zijn van de 108 aanvragen er 29 toegewezen en 79 afgewezen. Er zijn 15 bezwaarschriften binnengekomen. Van deze aanvragen zijn er 3 kennelijk niet-ontvankelijk verklaard en 9 kennelijk ongegrond verklaard. Drie aanvragen zijn alsnog door NCDO gegrond verklaard en gesubsidieerd vanuit het budget POB Programma 2007-2010.

Aanvrager	Progr	Project	Bedrag
Lokaal Mondiaal	PRO	Jong en Oud Theatertour	50.000

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=79)

Aanvrager	Progr	Project	Bedrag
Stedenband Haarlem-Mutare	RePRO	Van Kaya naar Musha	7.495
Actiefonds mijnenruimen	RePRO	Lespakket mijnenruimen	8.900

Sluiting en vrijval

In 2011 zijn er in totaal 513 projecten afgesloten. De vrijval in 2011 bedraagt € 660.587. Redenen voor deze onderbesteding op de eerdere gecommiteerde bedragen zijn onder andere dat projectkosten achteraf lager zijn uitgevallen dan begroot, projectactiviteiten niet zijn uitgevoerd en of verantwoord conform de richtlijnen van de verschillende programma's. Voor 2012 zijn in totaal nog 244 projecten in uitvoering met een uitstaand saldo van € 1.815.125.

Subsidieprogramma	Afgesloten projecten	Lopende projecten	Saldo
KPA	237	123	868.642
Building Bridges	40	26	67.555
Matra/KPA 2009-2010	48	23	203.971
RePRO	60	11	12.276
PRO	101	54	598.017
ARD / LO&IS / EUR	14	0	0
Netwerkprogramma	13	3	63.910
VMDO	0	1	(27.000)
VMDOS	0	3	27.754
Totaal	513	244	1.815.125

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=80)

Activiteitenbudget directie

Doelstelling

Het budget directie is bestemd voor diverse activiteiten die niet onder één noemer zijn te vatten. Deze activiteiten worden hieronder beschreven en de uitkomsten toegelicht.

Input	Budget	Uitgaven
Operationeel budget	485.732	218.952

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=73)

Toelichting op de input

De afschrijvingen op inventaris en investeringen in ICT komen ten laste van het directie budget voor activiteiten. De kosten bedragen: € 90.485.

Kosten voor de voorbereiding van de lustrumviering, reiskosten directie en kosten voor visitekaartjes zijn ten laste gebracht van het directiebudget. Totale kosten: € 7.777.

Kosten voor advies en implementatie van de samenwerking met Global Village Media: € 120.690.

De onderschrijving op dit budget wordt veroorzaakt door wel gebudgetteerde maar nog

niet gerealiseerde uitgaven voor de lustrumviering en uitgaven voor verder positionering van NCDO met een nieuwe huisstijl, nieuwe corporate folders en externe communicatie.

Toelichting op de output

Samenwerking met Global Village Media

In het voorjaar 2011 is een haalbaarheidsonderzoek gestart naar mogelijkheden om de samenwerking met Global Village Media te intensiveren of om met Global Village Media te fuseren. De kosten hiervan zijn op het activiteiten-budget van de directie verantwoord.

In september 2011 hebben de besturen van NCDO en Global Village Media (GVM) besloten de bladformules en websites van IS (NCDO) en onzeWereld/OneWorld (GVM) samen te voegen. NCDO heeft zowel de daarbij behorende activiteiten als het personeel overgenomen van GVM. De ambitie van het samenwerkingsverband is een nieuw mediaplatform te maken (blad, websites en events) over mondiaal burgerschap en internationale samenwerking. Het nieuwe mediaplatform is in december 2011 gelanceerd: de nieuwe bladformule en website zijn onder de naam OneWorld positief ontvangen. In 2012 wordt het platform verder uitgebouwd.

Nog niet gerealiseerd

25.12003.01 Noodhulp en overig nieuw beleid
 25.12013.01 Samenwerking met Debatcentra
 25.12015.01 Lezingenreeks i.s.m. AWEPA
 25.11603.01 Netwerk/platform rolmodellen (opinieleiders)
 25.12017.01 idem
 25.12018.01 Samenwerking met intermediaire organisaties
 25.12020.01 1e Nationaal congres Internationale Samenwerking
 25.11604.01 idem
 25.12022.01 Jongerenbattle / lustrum NCDO
 92.12001.01 Earth Charter
 92.12002.01 Round Table Worldconnectors

Input	Budget	Uitgaven
	211.125	43.740

Edit (http://jaarverslag.ncdo.nl/wp-admin/tools.php?page=wp-table-reloaded&action=edit&table_id=76)

Voor deze activiteiten zijn in 2011 voorbereidende activiteiten uitgevoerd met gesloten beurs dan wel tegen zeer lage kosten, de uitvoering (en verantwoording) vindt plaats in 2012.

Vooruitblik 2012

Onderzoek en kennisontsluiting

De strategische keuzes die in 2011 zijn gemaakt gelden onverkort voor 2012: kennisontsluiting en handelingsperspectief bieden in het kader van de paradigmawisseling van ontwikkelingssamenwerking naar internationale samenwerking, het verbreden van de doelgroepen, de cross-sectorale samenwerking en het ontwikkelen van nieuwe werkvormen en nieuwe communicatie activiteiten. NCDO pakt hiertoe in het bijzonder de volgende activiteiten en projecten op:

Onderzoek en kennisontsluiting

Onderzoek en kennisontsluiting is een belangrijke nieuwe taak van NCDO; kennis vormt de basis van de activiteiten van NCDO om burgers te betrekken bij mondiale vraagstukken. In 2011 is daarom veel geïnvesteerd in het inrichten van de onderzoeksafdeling en het opstellen van een onderzoeksagenda. Inmiddels hebben de onderzoeksagenda en ook belangrijke onderzoeksinstrumenten zoals de Barometer Mondiaal Burgerschap hun vaste vorm gekregen. Naast de Barometer Mondiaal Burgerschap onder het brede Nederlandse publiek zijn in 2012 ook een Kinderbarometer voor kinderen van 9 tot 12 jaar en een Jeugdbarometer voor jongeren tussen 12 en 16 voorzien.

Ook zal NCDO in 2012 diverse verdiepende onderzoeken uitvoeren naar mondiaal burgerschap (onder andere rond Fair Trade en Jongeren en particuliere initiatieven) en zal onderzoek gedaan worden naar mondiaal burgerschap in het onderwijs (zoals het belang van aandacht aan MB in het onderwijs vanuit het perspectief van de ouders) en in het bedrijfsleven (zoals Social entrepreneurs in Nederland: Wie zijn dit?). Verder zal ook de rol van social media in relatie tot mondiaal burgerschap worden onderzocht.

In 2011 heeft NCDO verschillende flitspeilingen uitgevoerd, die een hoge waardering kregen. NCDO neemt flitspeilingen daarom op in het reguliere onderzoeksprogramma; in 2012 zijn 6 flitspeilingen voorzien.

Een ander essentieel product in het onderzoeksprogramma zijn de kennisdossiers. Voor de keuze van de thema's is de actuele internationale agenda met issues over nieuwe schaarsten zoals voedsel en (zoet) water en mondiale publieke goederen zoals schone lucht en klimaat leidend. Inmiddels zijn er kennisdossiers over de Groene Economie, Water en Voedselzekerheid afgerond. Onderwerpen die in 2012 worden opgepakt zijn de Internationale Financiële Betrekkingen, Grondstoffen, de MDG's en de Post-MDG-agenda en Klimaat.

Evaluatieonderzoeken

NCDO heeft voor 2012 diverse evaluatieonderzoeken betreffende SBOS-activiteiten gepland. Het belangrijkste evaluatieonderzoek is de evaluatie die NCDO zal uitvoeren van een groot uitwisselingsprogramma van studenten van Nederlandse ROC's (een programma van Voluntary Services Overseas). Voor wat betreft de huidige serie SBOS-activiteiten heeft NCDO een vaste vragenlijst ontwikkeld ten behoeve van planning, monitoring en evaluatie (PME) die aan zoveel mogelijk SBOS-gesubsidieerde organisaties ter beschikking is gesteld. Als dit PME instrument door de SBOS-gesubsidieerde organisaties goed wordt opgepakt, krijgen we breed vergelijkingsmateriaal dat een zeker inzicht biedt in de outcome van SBOS-activiteiten.

Ook uit in 2011 uitgevoerd evaluatie onderzoek (onder andere door het Verwey Jonker Instituut dat kennis, houding en gedrag van deelnemers aan door NCDO gesubsidieerde bijeenkomsten evalueerde) blijkt dat -ondanks goed onderzoeksdesign en degelijk veldwerk- maar moeizaam lessen te trekken zijn uit kwantitatieve evaluatieonderzoeken naar mondiaal burgerschap (tenminste tegen aanvaardbare kosten). Voor 2012 zal NCDO daarom voor effectmetingen ook kwalitatieve onderzoeksmethoden ontwikkelen en toepassen.

Marketingstrategie

Momenteel wordt NCDO gefinancierd door het ministerie van Buitenlandse Zaken. NCDO vindt het belangrijk ook andere financieringsbronnen aan te boren en zal in 2012 een marktvisie ontwikkelen, die wordt ingekaderd door de missie en strategische doelstellingen van NCDO. Hierbij worden andere inkomstenbronnen worden geïdentificeerd en de product- en marktmogelijkheden in kaart gebracht. In de tweede

helft van 2012 wordt een operationeel plan uitgewerkt en geïmplementeerd. Belangrijk onderdeel van deze strategie betreft OneWorld, het nieuwe mediaplatform dat gezien de oplage van het magazine en het aantal (unieke) bezoekers van de website uitstekende mogelijkheden biedt om adverteerders en sponsors aan te trekken.

Uitbouwen OneWorld

Het nieuwe mediaplatform OneWorld wordt in 2012 verder uitgebouwd met additionele activiteiten zoals het uitgeven van specials rond internationale thema's, dialoogprogramma's als OneWorld live, nieuwe initiatieven ten aanzien van de (215) partners en het faciliteren van maatschappelijke discussies, zoals de eind 2011 door het Ministerie van Buitenlandse zaken geïnitieerde discussie over de relatie tussen maatschappelijk middenveld en overheid. Doelstelling is een spraakmakend interactief platform te creëren op het gebied van internationale samenwerking.

Nieuwe platforms/netwerken

In 2011 heeft NCDO veel geïnvesteerd in (nieuwe) platforms en netwerken ter stimulering van mondiaal burgerschap (jongeren-netwerken als Jong OS, netwerk rond de Battle of the Cheetahs, netwerk van 'draagvlakorganisaties', netwerk rond particuliere initiatieven, netwerk VoiceOver enz.). In 2012 worden die platforms en netwerken verder uitgebouwd rond uiteenlopende activiteiten (zoals bijvoorbeeld activiteiten rond voedselzekerheid tijdens de Floriade). Ook zullen nieuwe platforms ontwikkeld worden (platform rolmodellen, netwerk young professionals).

Strategie Global Education / netwerk GENE

NCDO zal zich in 2012 heroriënteren op haar strategie ten aanzien van global education in zijn algemeenheid en de verankering van mondiaal burgerschap in het onderwijs in het bijzonder. samsam is hierbij een van de belangrijkste producten van NCDO. NCDO werkt hierbij nauw samen met de partners in het Europese netwerk GENE (Global Education Network Europe), waar diverse nieuwe initiatieven tot stand komen (onder andere rond competenties in global education) die nadere aandacht en uitwerking verdienen. Start hiervan zal zijn een review van de stand van zaken in Nederland, uitgevoerd door en met deskundigen van GENE.

Nieuwe vormen van samenwerken met het International Business Leaders Forum

NCDO is voornemens in 2012 een partnerschap aan te gaan met het International Business Leaders Forum. Dit partnerschap betreft cursussen en trainingen op het gebied van cross-sector partnerships en houdt voor 2012 concreet in: het opzetten van een partnership brokering level 1 cursus, 'making the case' voor partnership brokering bij ministeries, bedrijven, NGO's en het vertalen van tools naar de Nederlandse context.

Implementatie bedrijvenprogramma

In 2011 heeft NCDO een bedrijvenstrategie ontwikkeld die in 2012 wordt uitgewerkt in operationele plannen. De primaire thema's zijn corporate citizenship, cross-sector partnerships, social entrepreneurship en internationaal ondernemen. Op het programma staan onder andere een pilot voor fundraising in samenwerking met PifWorld, het inrichten van een informatieportal voor het MKB+ en de businessplancompetitie Ondernemen Zonder Grenzen 2013 voor Nederlandse ondernemers die zaken willen doen in Afrika, Azië of Latijns Amerika.

Vertaalslag maken naar breed publiek

De Rio+20 conferentie en de (mondiale, nationale en lokale) aandacht voor een duurzame en rechtvaardige, inclusieve economie is in 2012 een belangrijke leidraad voor nieuwe activiteiten van NCDO als vertaalslag van het beleidsmatige naar het

praktische 'what's in it for me?'. Centrale thema's hierin zijn Groene Economie en Voedselzekerheid. NCDO hanteert hierbij het uitgangspunt dat meedoen gemakkelijk gemaakt moet worden door 'te zijn waar de mensen zijn' en door aan te sluiten bij de leefwereld, gewoontes, gedrag, alledaagsheid van de doelgroepen (bijvoorbeeld in de supermarkt).

Open data

NCDO maakt in 2012 in samenwerking met onder andere het Ministerie van Buitenlandse Zaken een plan voor de verdere ontsluiting en het gebruik van 'open data' over internationale samenwerking. Een voorbeeld van de mogelijkheden met open data is de OneWorld app 'Where does my aid go?'. NCDO overweegt ook een nieuwe atlas Mondiale ontwikkeling te maken die gebaseerd is op open data.

Interne organisatie

In 2011 heeft NCDO een omvangrijke reorganisatie uitgevoerd. Het Human Resource Management (HRM) is er voornamelijk op gericht geweest dit proces goed te begeleiden. In 2012 zal nieuw HRM instrumentarium worden ontwikkeld, met name op het gebied van competentie management en resultaatgericht afspraken maken. Ook zal in 2012 een Medewerkers Motivatie Onderzoek worden uitgevoerd dat nieuwe handvatten biedt voor het versterken van de interne organisatie.

De planning & control cyclus en de interne monitoring en evaluatie zijn in 2011 heringericht en zullen in 2012 verder geprofessionaliseerd worden. Belangrijk onderdeel hiervan is de verdere ontwikkeling van de ondersteunende ICT systemen. De hiertoe ontwikkelde strategie zal in diverse deelprojecten in 2012 tot uitvoering worden gebracht zoals het digitaliseren van diverse primaire processen, het inrichten van een nieuwe CRM systeem, het bouwen van de nieuwe website ncdo.nl en het ontwikkelen en implementeren van een social media strategie.

Meer algemeen zal NCDO in 2012 haar organisatie verder stroomlijnen op efficiency. Een belangrijk voorbeeld hiervan is de herinrichting en aanscherping van het inkoopbeleid in 2012, door standaardisatie in dit proces, het aanwijzen van preferred suppliers en centrale monitoring van de inkopen en leveranciers. Verdere efficiencyverbetering wordt nagestreefd door herinrichting van de belangrijkste primaire processen en verbetering van de afstemming tussen front- en backoffice.